RENATO ROSSI

IF

Mijn leven
Tussen hemel en aarde

Wat als wij elkaar met meer liefde ontmoeten?

33 hoofdstukken · 111 pagina’s
Groeien in verbondenheid en bewustzijn

De gedachte die mij leidt

Mijn levenszin
Al wat je anderen aandoet, doe je aan jezelf, in dit leven of in een ander leven, op aarde, in de hemel of in een andere dimensie.

Mijn verlangen is altijd geweest om te verbeteren, mensen te verbinden en zonder oordeel te proberen te begrijpen. Deze zin loopt als een draad door mijn leven en door dit boek. Hij verwoordt mijn geloof in de verbondenheid van alles wat leeft en in de verantwoordelijkheid die wij daarin dragen.

IF betekent voor mij: **wat als**? Twee woorden die een deur openen naar de ziel, naar onze ontmoetingen en naar wat wij voor elkaar kunnen betekenen.

Aan mijn dierbaren, aanwezig of gemist. Aan wie zoekt, aan wie verdriet draagt en aan wie verlangt naar meer menselijkheid.

In naam van al de mijnen.

De spirituele beschouwingen verwoorden mijn geloof en mijn persoonlijke lezing van mijn leven. De blauwe kaders geven in eigen woorden achtergrond uit de genoemde geschriften. De sfeerbeelden zijn met AI gemaakt.

Nederlandse editie · 2026 · © Renato Rossi
Redactionele en vormgevende ondersteuning met AI.

De weg door IF

Deel 1 · Mijn leven en mijn geestelijke weg

1. IF — twee letters die bleven leven 6
2. Van jongs af aan een andere drijfveer 9
3. De liefde die ons draagt 13
4. Het kind dat kon zweven 17
5. De oudere vrouw en de bescherming 20
6. De nacht na de crisis van 1981 24
7. De vrijheid en de vrede van de ziel 28
8. Toeval bestaat niet 32
9. De reden die ik nog niet kan zien 34
10. Vier schijven boven Angleur 37
11. De mens in een groter heelal 42
12. De Glazen Piramide van Lummen 45
13. Bouwen tussen aarde en hemel 48
14. De stille stem en mijn geestelijke DNA 50
15. Mijn 5 en 6 — vrijheid en liefde 51
16. Mijn 22 — de bouwer 53
17. Mijn 11 — de intuïtieve zoeker 54
18. Mijn 33 — liefde en dienstbaarheid 55
19. Mijn naamgetal 9 — doorgeven 56

De weg door IF

20. Marco en de liefde die blijft 59
21. Een kaarsje en de blijvende verbondenheid 63
22. De mensen die hun hart openden 66
23. Al wat je anderen aandoet 69
24. Begrijpen zonder te oordelen 75
25. De lange weg naar vergeving 77
Jezus, een mens tussen de mensen 80a
26. Verwondering opent nieuwe vensters 80c
27. Hoop voor de wereld die wij delen 84

Deel 2 · Een korte gids

28. Een korte gids bij mijn interesses 88
29. Verder lezen met een open hart 92

Deel 3 · De brug naar het leven

30. De brug naar IF en de websites 96
31. Mijn boeken als één doorlopend gesprek 102
32. De levensles wordt een gebaar 104
33. Een deur die open mag blijven 106
Bronnen en leesverwijzingen · 110

Aan de lezer

Dit boek groeit uit mijn leven: uit de mensen die ik liefheb, uit mijn verlangen iets te verbeteren en uit ervaringen die mij sinds mijn jeugd laten voelen dat het bestaan ruimer is dan wat wij dagelijks zien.

IF nodigt je uit om mee te gaan. De bijzondere gebeurtenissen en hun geestelijke betekenis krijgen samen ruimte. Mijn eigen numerologische analyse loopt mee met de weg van de zoeker, de bouwer en de mens die wil doorgeven.

Wat als wij aandachtiger naar elkaar luisteren? **Wat als** liefde verder reikt dan een afscheid? **Wat als** onze ontmoetingen deel zijn van een samenhang die wij nog niet volledig begrijpen?

Je vindt hier drieëndertig hoofdstukken. Het eerste deel verbindt mijn levensverhaal met mijn geestelijke zoektocht. Daarna volgt een korte gids. Het laatste deel opent de brug naar de websites, mijn andere boeken en het dagelijkse leven.

Wie mijn andere boeken kent, ontmoet vertrouwde mensen opnieuw. Wie hier voor het eerst naast mij komt zitten, is even welkom. Mijn wens is dat deze bladzijden je hart raken en je iets geven om met liefde verder te dragen.

DEEL 1 · MIJN GEESTELIJKE WEG

1 · IF — twee letters die bleven leven

Wat als een vraag die jarenlang blijft leven, ons iets wezenlijks wil laten ontdekken?

Rond het jaar 2000 zette ik mijn eerste gedachten over IF op papier. Ik gaf ze een titel van slechts twee letters: IF. Dat Engelse woord betekent voor mij: **wat als**? Het papier is later verloren gegaan. Ik heb ernaar gezocht, maar ik vond het nooit terug. Toch bleef IF in mij leven.

Misschien herken je dat. Een gedachte die op de achtergrond aanwezig blijft terwijl je werkt, voor je gezin zorgt en het leven zijn onverwachte wendingen neemt. Soms denk je er maanden nauwelijks aan. Dan brengt een ontmoeting of een herinnering haar weer dichtbij. Zo verging het mij met die twee letters.

Een van de gedachten waarmee het begon, was: **wat als** wij de wereld eens vanuit een heel ander gezichtspunt zouden bekijken? Ik voelde hoe gemakkelijk wij gewend raken aan de grenzen van wat wij kennen. Buiten die grenzen blijft zoveel ruimte om te ontdekken.

Vandaag hebben de woorden **wat als** voor mij een warmere betekenis gekregen. **Wat als** wij elkaar

beter konden begrijpen? **Wat als** de liefde die wij geven langer doorwerkt dan wij zien? **Wat als** het afscheid van een dierbare onze verbondenheid een andere vorm geeft? **Wat als** wij in een moeilijke tijd toch iets kunnen doen waardoor een ander weer hoop voelt?

In de jaren daarna heeft het leven mij veranderd. Ik heb gebouwd, verloren en opnieuw moeten beginnen. Ik heb mensen ontmoet die mij vertrouwen schonken toen mijn eigen vertrouwen wankelde. Ik heb mijn zoon Marco moeten missen. Zijn plaats in mijn leven is gebleven, ook in de stilte na zijn overlijden.

Daardoor schrijf ik IF nu met het hart van een man die veel achter zich heeft en nog altijd iets wil doorgeven. Mijn nieuwsgierigheid is gebleven. De behoefte om te begrijpen eveneens. Maar ik voel steeds duidelijker waarvoor ik dat alles wil gebruiken: om meer menselijkheid te laten groeien.

In Mijn leven vertelde ik over mijn familie, mijn Italiaanse wortels, mijn werk en de mensen die mij gevormd hebben. IF groeit uit diezelfde grond. Hier geef ik meer ruimte aan de spirituele betekenis van wat ik beleefde. De mens die onderneemt en de mens die naar de sterren kijkt, zijn voor mij één en dezelfde.

Het verloren papier heeft iets ontroerends gekregen. De woorden die ik toen opschreef, kan ik niet meer terughalen. De vraag die erachter leefde, heeft mij

wel overleefd door alle veranderingen heen. Zij reisde mee naar de dagen waarop ik plannen maakte en naar de dagen waarop ik niet wist hoe het verder moest. Nu ik opnieuw schrijf, komt ook die jongere man weer dichtbij:

iemand die nog niet kon weten wat het leven hem zou brengen.

Wat als ons bestaan een diepere samenhang heeft? **Wat als** de liefde tussen mensen iets onthult van de wereld waartoe onze ziel behoort? Zulke vragen lopen al lang met mij mee. Zij hebben met de jaren meer gewicht gekregen, omdat achter ieder woord inmiddels gezichten staan. Wanneer ik liefde schrijf, denk ik aan mensen. Wanneer ik eeuwigheid schrijf, voel ik het verlangen hen ooit opnieuw nabij te zijn.

Wie mijn levensverhaal kent, zal de weg naar deze vragen herkennen. Het bouwen, verliezen en opnieuw beginnen heeft mij telkens veranderd. IF nodigt je uit nog eens langs die weg te gaan en te kijken naar wat er onder de gebeurtenissen leefde. Misschien krijgt een vertrouwde herinnering dan een diepte die eerder nog verborgen bleef.

Ik houd van het beeld van een venster. Wanneer je het opent, blijft je huis herkenbaar, maar er komt frisse lucht binnen. Je hoort iets wat je voordien niet hoorde. Je ziet verder. Zo hoop ik dat IF gelezen mag worden: als een uitnodiging om met je eigen leven aanwezig te zijn en tegelijk iets nieuws binnen te laten.

> **Levensles**
> Een oprechte vraag kan een deur openen die een vast antwoord gesloten houdt.

2 · Van jongs af aan een andere drijfveer

Wat als onze diepste drijfveer zichtbaar wordt in wat wij voor anderen willen verbeteren?

Vanaf mijn jeugd heb ik mij vaak anders gevoeld dan veel mensen om mij heen. Mijn aandacht ging gemakkelijk naar wat nog mogelijk was, naar wat verborgen bleef en naar wat beter kon. Ik wilde begrijpen, ontdekken en verbindingen leggen. Dat gevoel loopt door mijn werk, mijn ervaringen en mijn geestelijke zoektocht heen.

Geld en macht zijn voor mij nooit een reden geweest om iets te beginnen. Natuurlijk had mijn gezin bestaanszekerheid nodig en moesten ondernemingen

kunnen werken. Maar wanneer ik diep naar mijn drijfveer kijk, kom ik bij een verlangen dat mij steeds opnieuw in beweging bracht: iets verbeteren. Een idee bruikbaarder maken. Mensen helpen elkaar te begrijpen. Een mogelijkheid laten zien die nog niet werd gezien.

Dat herken ik in de verschillende werelden die ik leerde kennen. Techniek, koffie, keramiek en software lijken uiteenlopende gebieden. In mijn eigen leven werden zij verbonden door dezelfde nieuwsgierigheid. Ik wilde weten hoe iets werkte en wat wij ermee konden doen. Ook bij spiritualiteit zocht ik naar de samenhang achter de buitenkant.

Mijn anders-zijn van binnenuit begrijpen

Mijn ervaringen als kind kregen pas later woorden. Toen kende ik vooral het gevoel: lichtheid, vrijheid en de afwezigheid van angst. De volwassen man ging lezen, vergelijken en vragen stellen. Mijn persoonlijke numerologische analyse hielp mij vervolgens een taal vinden voor de krachten die ik in mijzelf herkende. Zo ontstond geleidelijk een manier om mijn eigen levensweg van binnenuit te verstaan.

In de 5 herken ik de zoeker, in de 6 de zorg voor mijn gezin, in de 22 de bouwer. De 11 raakt aan mijn gevoeligheid voor het onzichtbare. De 33 brengt mij bij liefde en dienstbaarheid; de 9 bij menselijkheid en doorgeven. De hoofdstukken over mijn eigen analyse

werken die verbindingen verder uit. Hier vormen zij vooral een eerste herkenning: mijn vele interesses kwamen voor mij uit dezelfde innerlijke bron.

Verbinden zonder over te nemen

Ik wou mensen verbinden. In mijn werk kon dat betekenen dat een idee en een praktische oplossing bij elkaar kwamen. In een gesprek kon het betekenen dat iemand zich begrepen voelde. Bij een gezamenlijk project hoopte ik dat verschillende talenten iets mogelijk zouden maken wat niemand alleen had kunnen realiseren.

Ik wou ook nooit oordelen. Dat verlangen heeft mij niet onfeilbaar gemaakt. Ik heb fouten gemaakt, teleurstelling gevoeld en soms te snel gereageerd. Juist daarom blijft het voor mij een levenshouding om in te groeien. Achter de woorden of het gedrag van een ander leeft een geschiedenis die ik nooit helemaal ken. Als ik dat onthoud, ontstaat er ruimte om te luisteren.

De draad die ik wil doorgeven

Wanneer ik vandaag terugkijk, zie ik hoe vaak hetzelfde verlangen terugkwam: verbeteren, bouwen, helpen, begrijpen en verbinden. De weg was lang niet altijd gemakkelijk. Sommige plannen hielden geen stand. Sommige verliezen blijven pijn doen. Toch is die innerlijke drijfveer gebleven. Zij krijgt nu een vorm in mijn boeken.

IF brengt de bijzondere ervaringen en mijn dagelijkse levenshouding daarom bij elkaar. Wat ik over de ziel geloof, wil ik laten doorwerken in de manier waarop ik met mensen omga. Wat ik in de getallen herken, wil ik toetsen aan het leven dat ik werkelijk leid. Wat ik heb ontvangen, wil ik op mijn beurt verder geven.

Dat is de betekenis die mijn anders-zijn voor mij heeft gekregen. Ik blijf de mens die zoekt naar mogelijkheden om iets goeds te laten groeien. Ik hoop dat de lezer in deze bladzijden ook ruimte vindt voor zijn eigen gevoeligheid, zijn eigen vragen en het goede dat hij kan bijdragen.

> **Levensles**
> Ontdek wat jou vanbinnen beweegt en geef het een vorm die ook een ander ten goede komt.

3 · De liefde die ons draagt

Wat als de grootste rijkdom bestaat uit de liefde die wij geven en ontvangen?

Wanneer ik probeer te benoemen wat mijn leven ten diepste heeft gedragen, kom ik telkens bij liefde terecht. Bij de zorg van mijn ouders. Bij Dorina en ons gezin. Bij Marco en Michael. Bij mijn kleinkinderen, mijn familie en de mensen die in moeilijke ogenblikken naast mij bleven staan.

De liefde heeft in mijn leven vele gezichten gehad. Soms was zij vanzelfsprekend aanwezig in het dagelijkse zorgen. Soms werd haar betekenis pas zichtbaar toen iemand er niet meer was. En soms

kwam zij onverwacht van iemand die op het juiste ogenblik een hand uitstak.

Bij mijn ouders begon die verbondenheid lang voordat ik haar kon begrijpen. Mijn vader vertrok uit Italië om hier voor ons een toekomst op te bouwen. Mijn moeder droeg op haar manier ons gezin. In Mijn leven heb ik hun plaats in mijn geschiedenis beschreven. Nu ik ouder ben, raakt mij steeds meer wat zij hebben moeten dragen terwijl wij kinderen nog nauwelijks konden overzien wat dat betekende.

Wanneer ik aan hen terugdenk, voel ik hoe een leven door andere levens heen verdergaat. Wat ik van hen ontving, leeft mee in de manier waarop ik vader en grootvader ben. Voor mij raakt dat aan de ziel: aan dat diepe, moeilijk te benoemen deel van een mens dat door liefde een ander kan bereiken en daar een blijvende plaats krijgt.

Ook Dorina, Michael en mijn kleinkinderen horen bij die levende kring. Ieder heeft een eigen stem, een eigen weg. De liefde vraagt mij aandacht te hebben voor wie zij werkelijk zijn. Dat is soms moeilijker dan schrijven over liefde. Juist daarom wil ik mijn spiritualiteit steeds opnieuw aan die nabijheid verbinden.

Onvoorwaardelijke liefde is voor mij een van de diepste spirituele opdrachten. Een mens blijft onze aandacht waard, ook wanneer hij het moeilijk heeft,

zich vergist of de woorden niet vindt om te zeggen wat er in hem leeft. Wij zien doorgaans maar een klein deel van wat iemand meedraagt. Ik wil proberen die verborgen mens te blijven ontmoeten.

Dat lukt mij niet altijd. Ook ik ben gekwetst geweest, heb te snel gereageerd en heb verwachtingen gehad die de ander niet kon vervullen. Daarom schrijf ik hierover als iemand die zelf blijft leren. Liefde vraagt geduld, juist op de momenten waarop geduld veel kost.

Zij vraagt ook eerlijkheid. Soms betekent zorgen voor elkaar dat wij een grens uitspreken, hulp zoeken of afstand nemen van een gedrag dat pijn blijft doen. De waardigheid van de ander en onze eigen waardigheid horen allebei bij de liefde. Niemand hoeft zichzelf kwijt te raken om liefdevol te zijn.

In mijn gesprekken met anderen merkte ik hoe diep het verlangen leeft om aanvaard te worden. Mensen konden uitvoerig over hun problemen vertellen en toch kwam onder dat alles dikwijls dezelfde vraag naar boven: mag ik er zijn zoals ik nu ben? Mag mijn verdriet bestaan? Ben ik nog iets waard wanneer het mij niet lukt sterk te blijven?

Het antwoord dat ik met mijn aanwezigheid wilde geven, was eenvoudig: je leven doet ertoe. Dat antwoord krijgt kracht wanneer wij er tijd voor maken. Even blijven zitten. Een bericht

beantwoorden. De naam van een dierbare durven noemen. Een mens uitnodigen zijn verhaal af te maken.

Voor mij begint daar de weg naar een liefdevollere wereld. In het gewone contact oefenen wij wat wij voor de hele mensheid hopen. Wie naast ons staat, geeft ons vandaag al de gelegenheid om iets van die hoop waar te maken.

> **Levensles**
> Geef een mens de ruimte om meer te zijn dan zijn moeilijkste ogenblik.

4 · Het kind dat kon zweven

Wat als het bewustzijn ruimer is dan de plaats waar ons lichaam rust?

Sommige herinneringen uit mijn kinderjaren zijn vervaagd. Deze is gebleven. Ik was nog een kleine jongen; mijn precieze leeftijd weet ik niet meer. Misschien vijf of zes, misschien iets ouder. Wanneer ik ’s avonds in bed lag, kon ik het gevoel krijgen dat mijn lichaam steeds lichter werd. Voor mijn gevoel verliet ik het en zweefde ik erboven. Ik zag mijn kamer, mijn bed en mijzelf daar liggen.

Het gebeurde vele keren. Ik kende het gevoel dat eraan voorafging en probeerde het soms opnieuw op te roepen. Voor het kind dat ik toen was, was het een

spel. Ik was niet bang. Ik voelde vrijheid en een diepe rust.

Tijdens een van die ervaringen herinner ik mij een oudere vrouw. Zij sprak niet en ik wist niet wie zij was. Haar aanwezigheid maakte mij niet bang; haar aanwezigheid voelde warm, liefdevol en beschermend. Er ging rust van haar uit. Of zij bij een droom hoorde, bij mijn verbeelding of bij iets anders, kan ik vandaag niet zeggen.

Ik kende toen geen woorden als buitenlichamelijke ervaring. Ik had niets gelezen over bewustzijn of bijna-doodervaringen. Pas veel later ontdekte ik beschrijvingen waarin ik iets herkende: vooral de vrede en het ontbreken van angst. Andere verhalen leken helemaal niet op wat ik mij herinnerde.

Als volwassene heb ik mij vaak afgevraagd wat er gebeurde. Droomde ik? Bevond ik mij tussen slapen en waken? Was het de verbeelding van een kind? Ik heb daarop geen definitief antwoord. Wat voor mij vaststaat, is hoe natuurlijk en rustig het toen aanvoelde.

Misschien heeft deze herinnering mijn nieuwsgierigheid mee gevoed: mijn verlangen om verder te kijken dan wat onmiddellijk zichtbaar is. Zij maakte mij ontvankelijk voor vragen over bewustzijn, intuïtie en de betekenis van ons bestaan.

Wanneer ik terugdenk aan dat jongetje, zie ik vooral het verschil tussen toen en nu. De volwassen man zoekt naar een verklaring. Het kind speelde. Ik wil die herinnering bewaren zonder haar groter of zekerder te maken dan zij is. Ook zij behoort tot mijn leven.

Wanneer ik vandaag aan die oudere vrouw terugdenk, blijft vooral haar stille aanwezigheid bij mij. Zij zei niets en toch was er geen angst. Ik wist niet wie zij was. De herinnering aan de bescherming die ik voelde, is gebleven, terwijl zoveel andere beelden uit mijn kinderjaren verdwenen zijn.

Waar bevond zich op dat ogenblik het ik dat keek? Mijn lichaam lag in bed, maar voor mijn gevoel keek ik vanuit een andere plaats naar die vertrouwde kamer. Het kind had daar geen woorden voor nodig. Voor de man die ik later werd, ging in die herinnering een vraag over de ziel schuil.

Die ervaring ging aan mijn latere verliezen vooraf. Het onzichtbare kwam al vroeg mijn leven binnen, toen ik nog niet kon vermoeden hoeveel ik ooit zou bouwen, verliezen en liefhebben. Misschien raakt mij daarom die kleine jongen zo diep: hij droeg al een vrede mee die de volwassen man later opnieuw zou zoeken.

Bewaar iets van het kind in jezelf dat zich nog zonder angst kan verwonderen.

> **Levensles**
> Bewaar iets van de onbevangen verwondering waarmee je als kind naar het leven keek.

5 · De oudere vrouw en de bescherming

Wat als een stille aanwezigheid ons iets van geestelijke geborgenheid laat voelen?

Wanneer ik mijn jeugdherinnering vanuit mijn spirituele overtuiging benader, komt de ziel op de voorgrond. Mijn bed, mijn kamer en mijn kleine lichaam vormden het vertrouwde decor. Toch beleefde ik mijzelf als degene die van bovenaf keek. In die ervaring lag voor mij de kiem van een vraag die een leven lang zou meegroeien: ben ik alleen het lichaam dat daar ligt, of leeft er in mij een bewustzijn dat ruimer is?

Uit spirituele geschriften
Bij Annie Besant wordt de mens beschreven met verschillende beginselen en een fijnstoffelijk voertuig van bewustzijn. In haar theosofische uitleg kan het astrale lichaam zich van het fysieke lichaam verwijderen en indrukken opdoen. Het lichaam is in die voorstelling één laag van het menselijk bestaan; bewustzijn wordt ermee verbonden, maar er niet volledig toe herleid. Dit is de taal van haar geestelijke leer. [1]

Dat beeld geeft mij woorden voor de vrijheid die ik als kind voelde. Een voertuig brengt ons ergens, maar is niet de hele reiziger. Zo kan ik ook mijn lichaam zien: kostbaar, noodzakelijk voor dit aardse leven, en gedragen door een innerlijk bestaan dat ik ziel noem. Wanneer ik mijzelf zag liggen, bleef het gevoel van ik-zijn aanwezig. Juist dat raakt mij. Mijn aanwezigheid leek op dat ogenblik niet beperkt tot de plaats waar mijn lichaam rustte.

De oudere vrouw en het gevoel van bescherming

Uit spirituele geschriften
In het katholieke geloof heeft geestelijke bescherming een duidelijke plaats. De Catechismus beschrijft in paragraaf 336 de mens als van kindertijd tot dood omringd door de zorg en voorspraak van engelen. Een beschermende aanwezigheid wordt daar verstaan als begeleiding op de levensweg. [2]

Die gedachte raakt aan de warmte die ik bij de oudere vrouw voelde. Ik kan haar geen naam geven. Ik heb geen boodschap van haar onthouden. Toch kreeg ik door haar aanwezigheid het gevoel dat ik veilig was. Binnen mijn spirituele beleving mag ik bij die herinnering denken aan begeleiding en bescherming. De betekenis ligt voor mij in de rust waarmee ik haar nabijheid ontving.

Ik hoef haar gezicht niet in te vullen om haar plaats in mijn leven te erkennen. Zij behoort tot een herinnering waarin een kind zich zonder angst in iets onbekends bevond. Het is ontroerend om te denken dat begeleiding soms zo ervaren kan worden: iemand is aanwezig, er hoeft niets gezegd te worden, en de angst blijft weg.

Daarmee verandert ook de manier waarop ik naar dat jongetje kijk. Zijn spel wordt voor mij een vroege aanraking met het mysterie van bewustzijn. De vrijheid die hij beleefde, kreeg later een diepere laag: de hoop dat de mens méér is dan zijn zichtbare gestalte. Dat is de geestelijke betekenis die ik vandaag aan die herinnering geef.

> **Levensles**
> De warmte die je ooit hebt ontvangen, kan later een bron van vertrouwen worden.

6 · De nacht na de crisis van 1981

Wat als er ook in de zwaarste periode een onverwachte opening naar vrede kan ontstaan?

Na de crisis van 1981 bevond ik mij in een van de zwaarste periodes van mijn leven. Overdag probeerde ik oplossingen te vinden. Ik moest opnieuw beginnen. Ik wilde sterk blijven voor mijn gezin. Maar ’s nachts droeg ik de spanning met mij mee. In die periode beleefde ik een ervaring die mij nooit meer heeft losgelaten. Ze begon met een ontploffing. Ik zag mijn lichaam door de kracht ervan enkele meters verder neervallen.

Maar ik voelde geen pijn. Integendeel. Op hetzelfde ogenblik ervoer ik een ongelooflijke rust. Een zalig gevoel dat ik voordien nooit had gekend. Ik bevond mij buiten mijn lichaam. Gewichtloos. Licht als een pluim. Van bovenaf zag ik mensen naar mijn lichaam toelopen. Ook dokters probeerden mij te reanimeren. Ik zag alles wat zij deden. Ik riep dat het goed met mij ging. Dat ik daar niet lag. Dat ik boven hen was.

Maar niemand hoorde mij. Ik probeerde hen aan te raken. Mijn handen gingen dwars door hun lichaam heen. Zij voelden niets. Ik bleef roepen, maar voor hen bestond ik op dat ogenblik niet. Toen veranderde de ervaring. Ik begon te vliegen. Vrij als een arend bewoog ik mij boven de wereld. Ik verplaatste mij met een snelheid die ik niet kan beschrijven.

Toch was er geen angst. Alleen vrijheid. Alleen vrede. De aarde zag er anders uit dan in het gewone leven. De hemel was van een uitzonderlijk intens blauw. Het gras onder mij had een helder, bijna fluorescerend groen. Ik zag kleuren waarvoor ik geen naam kende. Alles was zuiverder, scherper en levender dan wat onze ogen gewoonlijk waarnemen.

Ik voelde mij volledig gelukkig. Niet het soort geluk dat ontstaat wanneer iets goed gaat.

Het was een geluk zonder voorwaarden. Een diepe vrede waarin geen angst, pijn of bezorgdheid bestond. Nooit eerder had ik zoiets gevoeld. En nooit daarna

heb ik dat gevoel volledig kunnen terugvinden. Uiteindelijk voelde ik hoe ik heel zacht naar mijn lichaam terugkeerde. Alsof een lichte pluim langzaam neerdaalde en opnieuw haar plaats vond. Toen werd ik wakker. Ik huilde. Niet uit verdriet. Ik huilde omdat de ervaring zo intens en zo werkelijk had aangevoeld.

Een deel van mij wilde dat gevoel van vrede niet verliezen. Een ander deel begreep dat ik terug was in mijn gewone leven, met alle zorgen die mij daar wachtten. Was het een droom? Was het een ervaring tussen slapen en waken? Was het mijn bewustzijn dat onder de druk van die moeilijke periode een andere werkelijkheid schiep? Of raakte ik voor een ogenblik aan iets wat wij nog niet volledig kunnen begrijpen?

Ik weet het niet. Ik wil geen zekerheid voorwenden die ik niet bezit. Maar ik weet wel wat ik heb beleefd. Deze ervaring is tot diep in mijn geheugen doorgedrongen. Ik zal haar mijn hele leven met mij meedragen. Ze gaf mij bovendien iets wat ik toen hard nodig had. Kracht.

Na de crisis moest ik opnieuw leren geloven dat een val niet het einde hoeft te zijn. In mijn ervaring zag ik mijn lichaam vallen, maar mijn bewustzijn steeg op. Misschien was dat geen voorspelling en geen boodschap van buitenaf. Misschien was het mijn eigen innerlijke wereld die mij liet voelen dat er na de verwoesting nog ruimte bestond. Ruimte om opnieuw te beginnen. Ruimte om te leven.

Wat de verklaring ook is, de vrede die ik toen ervoer heeft mijn kijk op leven en dood veranderd. Ik ben de dood niet gaan zoeken. Ik ben het leven juist intenser gaan waarderen. Want wanneer een mens zelfs in zijn diepste duisternis nog een glimp van licht ervaart, kan die ene herinnering voldoende zijn om opnieuw recht te staan.

Het gebeurde tijdens de slaap, in die moeilijke periode na 1981. De ontploffing, de dokters en de reanimatie behoren tot wat ik die nacht beleefde. Toen ik ontwaakte, bevond ik mij opnieuw in mijn dagelijkse werkelijkheid. Juist het verschil tussen die twee werelden is mij zo helder bijgebleven.

Was er in die nacht iets van mijn ziel zichtbaar geworden voor mijzelf? Had ik een glimp opgevangen van een vrede die verder reikt dan ons aardse bestaan? Die vragen blijven open in mij. Mijn geloof heeft zich aan die herinnering kunnen warmen, juist in tijden waarin het dagelijkse leven weinig houvast bood.

Ik kan de kleuren beschrijven, het vliegen, mijn handen die door de mensen heen gingen. Maar de diepste kern blijft moeilijk over te dragen: ik was daar, ik nam waar, ik voelde mij volledig aanwezig, en tegelijk was alle zwaarte verdwenen. Dat gevoel is het kostbaarste wat ik uit die nacht heb meegenomen.

Een glimp van vrede kan in ons blijven wonen, lang nadat de nacht voorbij is.

> **Levensles**
> Een glimp van vrede kan moed geven om opnieuw naar het leven toe te bewegen.

7 · De vrijheid en de vrede van de ziel

Wat als een ervaring ons helpt te herinneren dat onze zorgen niet ons hele bestaan omvatten?

Na de crisis van 1981 voelde mijn dagelijks bestaan zwaar. Daarom treft de tegenstelling met die nacht mij nog altijd: mijn lichaam viel, maar mijn beleving van bestaan ging verder. Er was vrede. Ik zag, ik wilde spreken, ik bewoog mij en ik voelde mij volledig aanwezig. Vanuit mijn geloof in de ziel krijgt juist die voortgaande aanwezigheid een grote betekenis.

Uit spirituele geschriften
John Van Auken beschrijft binnen de traditie van Edgar Cayce dromen als ervaringen die uit lichamelijke, mentale of geestelijke invloeden kunnen voortkomen. De gevoelswaarde en de persoonlijke symbolen zijn daarbij belangrijk. De dromer zelf heeft een centrale plaats in het begrijpen ervan; een vast droomwoordenboek kan die eigen betekenis niet vervangen. [3]

Vanuit die benadering kijk ik naar de hele beweging van mijn ervaring. Eerst de ontploffing en het vallen. Daarna het besef dat ik nog bestond. Vervolgens het vliegen, de schoonheid en de vrede. Ten slotte het zachte terugkeren. Voor mij kan die beweging gelezen worden als een innerlijke weg van ontreddering naar vertrouwen. Het leven dat ik overdag als gebroken ervoer, werd die nacht in een veel ruimere werkelijkheid opgenomen.

De kleuren en het landschap

Uit spirituele geschriften
In Swedenborgs beschrijving van de geestelijke wereld zijn landschappen levendig en verbonden met innerlijke toestanden. Nabijheid wordt er mede bepaald door gedachten en geestelijke verwantschap. Zijn voorstelling verbindt een zichtbare omgeving met een diepere werkelijkheid van liefde en bewustzijn. [4]

Dat helpt mij woorden zoeken voor de kleuren die ik zag. Het blauw en het groen voelden intenser dan in het gewone leven. Alles had een helderheid die ik bij het ontwaken moeilijk kon beschrijven. Wanneer ik dat geestelijk lees, kan het landschap voor mij een uitdrukking worden van de vrede waarin ik verkeerde. Wat ik vanbinnen voelde en wat ik om mij heen zag, leken bij elkaar te horen.

Ook het vliegen krijgt zo meer betekenis. In mijn dagelijks leven moest ik dragen, zorgen en oplossingen vinden. Daar voelde ik lichtheid en beweging zonder die zwaarte. Als beeld van de ziel raakt mij dat diep: de mens kan meer innerlijke ruimte bezitten dan zijn moeilijkste omstandigheden hem laten voelen. De ervaring gaf mij toegang tot dat vertrouwen.

Terugkeren met iets wat blijft

Mijn terugkeer voelde zacht, als een pluim die neerdaalt. Daarna kwamen de tranen. In de spirituele lezing van mijn verhaal ligt ook daar iets wezenlijks: wat ik had ontvangen, moest een plaats krijgen in het leven waarin mijn gezin en mijn verantwoordelijkheden op mij wachtten. De vrede werd een herinnering die ik kon meedragen tijdens het opnieuw beginnen.

Ik beleefde dit tijdens de slaap. Dat blijft de context van mijn verhaal. De geestelijke betekenis ligt voor mij in wat de ervaring opende: vertrouwen in een ruimere werkelijkheid, een andere verhouding tot de dood en moed om het leven weer tegemoet te gaan. Een herinnering aan zoveel vrede kan een mens helpen om zich minder volledig gevangen te voelen in zijn verdriet.

Daarom verdient deze nacht een plaats in IF. Zij verbindt mijn aardse val met mijn verlangen te blijven geloven. Wie mijn levensverhaal heeft gelezen, kent de zware omstandigheden. Hier wil ik laten voelen wat mij vanbinnen hielp: de gewaarwording dat onder al die zorgen nog een diepte van bestaan aanwezig kon zijn.

> **Levensles**
> Draag wat je innerlijk heeft versterkt mee in de verantwoordelijkheden van vandaag.

8 · Toeval bestaat niet

Wat als de gebeurtenissen in ons leven deel zijn van een samenhang die wij gaandeweg leren zien?

Toeval bestaat niet. Er is een reden voor alles. Dat is mijn overtuiging, gegroeid uit het leven dat ik heb geleid. Mijn ervaringen, de mensen die op mijn weg kwamen en de getallen waarin ik mijzelf herkende, staan voor mij in een groter verband. Soms kon ik pas jaren later iets van die samenhang zien. Soms voel ik haar, terwijl de reden voor mij verborgen blijft.

Wanneer ik terugdenk aan mijn kindertijd, aan de nacht na de crisis en aan Angleur, zie ik verschillende gebeurtenissen die dezelfde deur in mij hebben geopend. Telkens werd ik uitgenodigd om verder te kijken dan het zichtbare. Ook de ontmoetingen met mensen die mij hielpen of hun verdriet toevertrouwden, horen bij die weg. In mijn geloof loopt er een draad doorheen: groeien in bewustzijn en leren liefhebben.

Synchroniciteit: wanneer binnenwereld en buitenwereld elkaar raken

Uit spirituele geschriften
Carl Gustav Jung gebruikte synchroniciteit voor een betekenisvolle samenloop van een innerlijke gebeurtenis en iets in de buitenwereld, zonder aantoonbare gewone oorzaak-gevolgketen. De IAAP bespreekt zijn bekende voorbeeld van een patiënte die over een gouden scarabee vertelde terwijl een verwante kever aan het raam verscheen. Voor Jung kon zo’n ogenblik een vastgelopen innerlijke houding openbreken. [5]

Die gedachte komt dicht bij mijn belangstelling voor samenhang. Soms lijkt iets buiten ons aan te sluiten bij wat in ons leeft. Een beeld keert terug. Een ontmoeting valt in een moeilijke periode. Een mens spreekt woorden uit die later van grote betekenis worden. Op zulke ogenblikken kan ik voelen dat mijn leven ingebed is in iets wat verder reikt dan mijn eigen overzicht.

Jungs begrip en mijn overtuiging zijn niet helemaal hetzelfde. Synchroniciteit benoemt een bepaald soort betekenisvolle samenloop. Wanneer ik zeg dat toeval niet bestaat, spreek ik ruimer: ik geloof dat ons bestaan een geestelijke samenhang en richting heeft, ook waar ik die zelf nog niet kan herkennen. Dat vertrouwen is de grond waarop ik mijn ervaringen probeer te begrijpen.

> **Levensles**
> Blijf aandachtig voor de betekenis van wat jouw weg kruist.

9 · De reden die ik nog niet kan zien

Wat als een verborgen reden ons uitnodigt tot vertrouwen, terwijl wij onze vrijheid blijven gebruiken?

> **Uit spirituele geschriften**
> In Swedenborgs leer betekent goddelijke voorzienigheid een liefdevolle leiding gericht op geestelijke groei. Vrijheid en rede blijven daarbij wezenlijk: de mens moet kunnen kiezen en innerlijk meewerken. Zijn beschrijving laat zien hoe geloof in leiding samen kan gaan met verantwoordelijkheid voor het eigen handelen. [6]

Dat raakt aan de manier waarop ik zelf wil leven. Als er een reden en samenhang achter onze weg ligt, dan vraagt dat mijn aandacht. Wie komt er op mijn pad? Waar kan ik iets geven? Welke les in vertrouwen, geduld of vergeving blijft terugkeren? De gedachte aan leiding nodigt mij uit om bewuster deel te nemen aan het leven.

Bij Medardo Maseroli kreeg die samenhang voor mij een menselijk gezicht. Na de crisis ontving ik hulp en vertrouwen. Zijn raad om mijn geloofwaardigheid te bewaren, is mij bijgebleven. De concrete steun en de geestelijke betekenis horen daar voor mij bij elkaar. Door de ander kon ik opnieuw iets voelen van mijn eigen waarde en van de mogelijkheid verder te gaan.

De vier ronde vlekken en de hemel boven Angleur

Vóór de waarneming boven Angleur had ik thuis vier ronde vlekken opgemerkt, ontstaan door verschillende producten. Later bleven de vier ronde schijven aan de hemel ermee verbonden in mijn herinnering. Ik kan geen oorzakelijk verband aanwijzen. Binnen mijn spirituele beleving kreeg die herhaling wel betekenis: zij maakte dat de gebeurtenissen elkaar in mij bleven oproepen.

Hetzelfde geldt voor 1981, toen ik 33 werd en een zware crisis doormaakte. De 33 die ik in mijn geboortedatum terugvind, verbindt zich voor mij met

verantwoordelijkheid, liefde en dienstbaarheid. In dat licht kijk ik naar de jaren waarin ik moest loslaten en opnieuw beginnen. De getallen hielpen mij een persoonlijke taal vinden voor wat het leven van mij vroeg.

Ook wanneer ik het waarom niet kan zien

Het moeilijkste blijft het verdriet. Vooral het gemis van Marco brengt mij bij vragen waarop mijn hart geen eenvoudig antwoord heeft. Mijn overtuiging dat er een reden voor alles is, neemt die pijn niet weg. Zij geeft mij het vertrouwen dat wat ik nu niet begrijp toch deel kan uitmaken van een groter geheel. Bij dat mysterie wil ik met liefde blijven staan.

Een reden kunnen vertrouwen is iets anders dan haar voor een ander invullen. Wanneer iemand lijdt, wil ik eerst naast hem zitten. Mijn geloof vraagt daar om medeleven, om luisteren en om de bereidheid samen de zwaarte te dragen. Zo krijgt de gedachte aan samenhang warmte: wij kunnen op elkaars weg verschijnen en voor elkaar iets betekenen.

Wanneer ik naar mijn eigen leven kijk, herken ik steeds vaker dat de geestelijke weg door gewone mensen heen loopt. Door een vader en moeder die hun gezin dragen. Door iemand die vertrouwen schenkt wanneer alles wankelt. Door een gesprek dat moed geeft. Daarom wil ik wakker blijven voor de ontmoeting van vandaag. Misschien begrijp ik haar plaats pas later. Ik kan haar nu al met liefde ontvangen.

> **Levensles**
> Je hoeft het waarom van een ander niet in te vullen om hem met liefde nabij te zijn.

10 · Vier schijven boven Angleur

Wat als een gewone werkdag een vraag opent die een leven lang met ons meereist?

Wat ik in februari 1982 boven Angleur zag, was niet zomaar één vaag licht aan de hemel. Het was rond 17.30 uur, bij zonsondergang. Ik had mijn werkdag beëindigd en reed naar mijn broer Mario, die op de derde verdieping van een appartementsgebouw in Angleur woonde, in de omgeving van Luik. Ik bevond mij op ongeveer vijfhonderd meter van zijn woning. Tussen de wolken was een open gedeelte van de hemel zichtbaar.

Daar zag ik plotseling vier voorwerpen. Vier afzonderlijke vliegende objecten. Ze bevonden zich naast elkaar in één rij. Het waren ronde, schijfvormige objecten die van blinkend metaal leken te zijn gemaakt. Het licht van de ondergaande zon weerkaatste op hun onderkant en gaf hun verschillende kleuren. Ik kon vormen zien die op vensters of openingen leken. Naar mijn schatting hadden de objecten een diameter van ongeveer twintig meter. Ik hoorde geen motoren.

Ze maakten helemaal geen geluid. Ik kon nauwelijks geloven wat ik zag. Ik stopte mijn wagen. Om er zeker van te zijn dat ik wakker was en mij niets verbeeldde, sloeg ik mezelf in het gezicht. Maar de voorwerpen bleven daar hangen. Vier grote, blinkende, metalen schijven.

Naast elkaar. Volkomen stil. Ik bleef kijken. Naar mijn gevoel duurde de waarneming ongeveer twintig minuten. Gedurende die tijd leek de rest van de wereld te verdwijnen.

Het was alsof ik tijdelijk loskwam van alles om mij heen. Mijn gevoel voor tijd veranderde. Ik zag alleen nog die vier objecten. Wat mij bijzonder trof, was de manier waarop zij bewogen. Zolang ik mij verplaatste, leken zij hun positie aan mijn bewegingen aan te passen. Wanneer ik van plaats veranderde, veranderde ook hun positie.

Wanneer ik sneller ging, leken ook zij sneller te bewegen. Het was alsof zij op mijn aanwezigheid reageerden. Alsof zij wisten dat ik hen zag. Hun bewegingen leken niet op die van een vliegtuig. Ze konden plotseling van richting veranderen. Ze maakten scherpe hoeken op een manier die ik nooit eerder bij een vliegend toestel had gezien. Er was geen geleidelijke bocht. Geen hoorbare versnelling. Geen motorgeluid. En toen verdwenen zij. Niet langzaam.

Niet doordat zij achter een wolk vlogen. Niet doordat zij steeds kleiner werden in de verte. In een fractie van een seconde waren de vier schijven weg. Ik bleef achter met de vraag wat ik zojuist had gezien. De volgende dag zocht ik in de kranten. Ik verwachtte dat andere mensen hetzelfde moesten hebben waargenomen. Vier voorwerpen van die grootte konden toch niet zomaar onopgemerkt boven Angleur verschijnen?

Maar ik vond geen enkel bericht. Niemand leek erover te schrijven. Dat maakte de ervaring nog raadselachtiger. Er was bovendien iets wat ongeveer een maand voordien bij mij thuis was gebeurd. Op verschillende plaatsen had ik vier ronde vlekken gezien. Ze hadden allemaal dezelfde vorm, maar waren door verschillende producten ontstaan. Eén leek van inkt te zijn. Eén van koffie. Eén van wijn. Van

het vierde product herinner ik mij de oorsprong niet meer.

Op dat ogenblik kon ik daar geen betekenis aan geven. Pas nadat ik de vier schijven boven Angleur had gezien, trof mij de overeenkomst tussen die vier ronde afdrukken en de vorm van de objecten aan de hemel. Was het een signaal dat zij mij wilden sturen? Ik weet het niet. Ik beweer niet dat ik een verband kan bewijzen.

Maar ik wil het evenmin uit mijn verhaal verwijderen. Het gebeurde. Net zoals de waarneming boven Angleur werkelijk gebeurde. Toen ik later Steven Spielbergs film Close Encounters of the Third Kind zag, greep die mij bijzonder sterk aan. Ik herkende iets van mijn eigen verwondering en machteloosheid in het verhaal. Het gevoel iets te hebben gezien dat buiten het gewone kader viel, terwijl woorden en bewijzen tekortschoten.

Na meer dan veertig jaar weet ik nog altijd niet waar de vier schijven vandaan kwamen of wat ik precies heb waargenomen. De herinnering aan hun vorm, hun stilte en hun plotselinge verdwijnen is gebleven.

Ik hoef niemand te overtuigen. Maar ik wil mijn eigen ervaring ook niet langer verkleinen om haar voor anderen gemakkelijker aanvaardbaar te maken. Ik vertel alleen wat ik met mijn eigen ogen heb gezien. Vier schijven boven Angleur. Een gebeurtenis

waarvoor ik tot vandaag geen verklaring heb gevonden.

Wanneer ik eraan terugdenk, voel ik opnieuw hoe alleen een mens met een dergelijke herinnering kan staan. De volgende dag ging de wereld verder. Voor mij bleef die hemel boven Angleur een open vraag. De krant gaf mij geen antwoord; de jaren evenmin.

Mijn waarneming en de betekenis die ik aan de vier ronde vlekken gaf, horen ieder bij hun eigen moment in mijn verhaal. Wat de voorwerpen waren en of er een verband bestond, kan ik niet vaststellen. De verwondering waarmee ik ben blijven kijken, behoort wel tot mijn leven.

In IF krijgt die vraag een plaats naast mijn andere ervaringen. Het kind boven zijn bed, de nacht van vrede en de stille hemel boven Angleur verschillen van elkaar. Toch hebben ze iets gemeen in mijn levensweg: telkens bleef ik achter met het gevoel dat de werkelijkheid groter kon zijn dan het kader waarin ik haar tot dan toe had geplaatst.

Wie zich durft te verwonderen, laat ruimte voor een werkelijkheid die hij nog niet begrijpt.

> **Levensles**
> Beschrijf zorgvuldig wat je hebt beleefd en geef je verwondering een plaats.

11 · De mens in een groter heelal

Wat als een groter heelal ook een ruimer besef van verbondenheid in ons wakker maakt?

De waarneming boven Angleur maakte de hemel voor mij persoonlijk. Het was de hemel boven een gewone werkdag, onderweg naar mijn broer Mario. Juist daar verscheen iets wat ik niet in mijn vertrouwde wereld kon plaatsen. Sindsdien kan ik de vraag naar ander leven in het heelal moeilijk losmaken van de vraag naar onze eigen plaats daarin.

Uit spirituele geschriften
Giorgio Dibitonto verbindt in Angeli in astronave zijn contactverhaal met geestelijke groei. De uitgever presenteert het als ontmoetingen met wezens die zich aandienen als boodschappers, met nadruk op liefde en de ontwikkeling van de mens. Zo krijgt het onbekende in zijn verhaal ook een religieuze en morele betekenis. [7]

Mijn herinnering is geen contactverhaal zoals het zijne. Ik zag vier schijven en hoorde geen woorden. Toch begrijp ik waarom dergelijke geschriften mij kunnen aanspreken: zij stellen de vraag of een ontmoeting met het onbekende ook iets kan

veranderen in ons bewustzijn. Wat betekent het voor onze verhoudingen wanneer de mensheid zichzelf als deel van een veel grotere werkelijkheid gaat zien?

Voor mij kan de geestelijke betekenis van Angleur daar liggen. Het vertrouwde beeld van de wereld werd geopend. Ik moest plaats maken voor een vraag waarop ik geen antwoord had. Dat vraagt bescheidenheid: erkennen hoe beperkt mijn kennis is, terwijl mijn bereidheid tot verwondering blijft bestaan. Het kan mij helpen ook tegenover andere mensen minder snel te denken dat mijn blik de hele werkelijkheid omvat.

De stilte van de vier schijven is daarbij gebleven. In mijn herinnering was er beweging zonder het geluid dat ik verwachtte. Hun plotselinge verdwijnen liet mij achter met een onbekende mogelijkheid. Die ervaring heeft mij gevoeliger gemaakt voor het mysterie van bestaan. Ook de vraag naar het heelal behoort daardoor tot mijn spirituele zoektocht.

Mijn overtuiging over samenhang maakt dat ik Angleur een plaats geef in mijn levensweg. Het kind dat zich buiten zijn lichaam beleefde, de man die een onbeschrijfelijke vrede kende en de bestuurder die naar die vier vormen keek: zij horen bij dezelfde mens. Iedere ervaring maakte de ruimte voor mijn vragen groter. In IF wil ik die ontwikkeling laten zien.

> **Levensles**
> Laat het onbekende je aandacht verruimen voor de mens die naast je staat.

12 · De Glazen Piramide van Lummen

Wat als bouwen ook een manier is om mensen en mogelijkheden samen te brengen?

De piramide heeft mij altijd aangetrokken. Haar brede basis rust op de aarde en haar top richt zich naar boven. In die vorm herken ik iets van mijn eigen leven: de behoefte om concreet te bouwen en tegelijk het verlangen om verder te kijken.

In Lummen kreeg die belangstelling een zichtbare gestalte in de Glazen Piramide. Vanuit mijn werk wilde ik mogelijkheden tonen, techniek verbinden met verbeelding en een ruimte maken waarin mensen

konden zien wat een idee zou kunnen worden. De piramide hoorde bij mijn ondernemerschap, maar raakte ook aan mijn innerlijke wereld.

Marco maakte deel uit van die wereld. Wij deelden de nieuwsgierigheid naar technologie en nieuwe toepassingen. Wij konden lang spreken en discussiëren over een plan. Niet ieder gesprek was rustig. Juist het verschil tussen onze gedachten bracht soms iets nieuws voort.

Wanneer ik aan de Glazen Piramide denk, zie ik daardoor meer dan een gebouw. Ik herinner mij een tijd waarin onze ideeën elkaar vonden. Samenwerken met je zoon geeft een project een betekenis die geen balans volledig kan weergeven. Er wordt gebouwd aan iets buiten jezelf, terwijl er ook tussen twee mensen iets groeit.

Niet alles wat ik heb opgebouwd, is blijven bestaan. Dat heeft pijn gedaan. Een onderneming draagt jaren van inzet, hoop en verantwoordelijkheid. Wanneer zij verdwijnt, verdwijnt er voor je gevoel ook een deel van de wereld waarin je thuis was.

Toch ontdek ik bij het terugkijken dat de menselijke betekenis verder leeft. Wat wij leerden, welke moed wij bijeenbrachten en wat wij samen beleefden, behoort nog altijd tot ons verhaal. Ik probeer die waarde te bewaren wanneer ik aan een afgesloten hoofdstuk denk.

Wanneer ik de piramide in gedachten terugzie, keren ook onze gesprekken terug. De stem van Marco hoort voor mij bij die geschiedenis. Een idee kon ons meeslepen; een verschil van mening kon een nieuw spoor openen. Wat toen toekomst was, is nu herinnering geworden. Dat besef kan mij nog altijd diep raken.

In Mijn leven kregen de ondernemingen hun geschiedenis, met hun mogelijkheden en hun moeilijke afloop. Hier sta ik stil bij een andere vraag: wat blijft er van een droom wanneer het tastbare werk verdwijnt? Voor mij leeft er iets voort in de mensen die eraan meewerkten en in de verbondenheid die tijdens het bouwen ontstond.

Daarom draag ik de piramide ook naar dit boek mee. Haar vorm verbindt voor mij het aardse met het opwaartse verlangen. Zij herinnert mij aan wat wij samen probeerden en aan wat ik nog hoop door te geven. Iedere keer dat ik schrijf, krijgt een stukje van die oude droom opnieuw een plaats tussen mensen.

De piramide werd voor mij ook een spiritueel symbool. De basis herinnert aan de mensen en de verantwoordelijkheden die ons dragen. De top aan ons verlangen naar inzicht en verbondenheid. Wij hebben beide nodig. Wie wil groeien, moet ook zorgen voor de grond waarop hij staat.

Dat beeld neem ik mee naar IF. Ik hoop een brug te bouwen tussen de tastbare gebeurtenissen van mijn leven en de betekenis die ik erin ben gaan herkennen. Wat ik boven alles wil doorgeven, is de moed om te blijven bouwen aan wat menselijk waardevol is.

Misschien is de mooiste vorm van bouwen wel de zorg waarmee wij een ander helpen zijn eigen kracht terug te vinden. Zo kan een droom blijven leven, ook wanneer het oorspronkelijke gebouw er niet meer is.

> **Levensles**
> Wat je samen met liefde opbouwt, kan verder werken dan het gebouw zelf.

13 · Bouwen tussen aarde en hemel

Wat als een droom pas werkelijk gaat leven wanneer zij iets menselijks mogelijk maakt?

De Glazen Piramide behoort tot mijn werkelijke levensgeschiedenis. Zij werd gebouwd, er werd gewerkt en er werden plannen gedeeld. Wanneer ik er geestelijk naar kijk, zie ik daarnaast een beeld waarin mijn aardse en innerlijke leven elkaar raken. Die symboliek geef ik er zelf aan: de brede basis raakt de aarde, terwijl de lijnen naar één punt omhooggaan.

De basis herinnert mij aan mijn gezin, mijn ouders, mijn afkomst en het werk dat verricht moest worden. Zonder die grond kan een mens zich verliezen in mooie gedachten. Het omhooggaande gebaar raakt aan mijn verlangen naar bewustzijn en verbondenheid. Het brengt de vraag in beeld hoe wij het zichtbare kunnen verbinden met iets dat ons vanbinnen richting geeft.

Ook het glas krijgt in mijn persoonlijke lezing betekenis. Door glas kan licht binnenkomen. Wat doorzichtig wordt, laat iets van binnen en buiten elkaar ontmoeten. Zo verlang ik ernaar dat mijn boeken een opening worden: de gebeurtenissen uit mijn leven mogen zichtbaar maken welke hoop, liefde en vragen erachter leefden.

Samen met Marco bouwen geeft dit beeld een warmte die geen algemene uitleg over piramides kan vervangen. In de herinnering aan ons werk leven onze gesprekken en onze nieuwsgierigheid mee. De vorm van het gebouw is voor mij verbonden geraakt met die menselijke band. Daarom kan ik haar in IF lezen als een teken van mijn eigen verlangen om een brug te bouwen.

> **Levensles**
> Geef je verbeelding een stevige grond in zorg, samenwerking en verantwoordelijkheid.

14 · De stille stem en mijn geestelijke DNA

Wat als aandacht voor ons innerlijk helpt de rode draad van ons leven te herkennen?

Intuïtie vergezelde mij in mijn werk en in gesprekken: een rustig gevoel, een aarzeling, de behoefte om nog iets te vragen. In de stilte zoek ik naar wat aansluit bij mijn geweten en bij de liefde die ik wil geven. De getallen kwamen daarnaast te staan als een persoonlijke taal van herkenning.

Wanneer ik over numerologie spreek, wil ik beginnen bij mijn eigen analyse. Mijn geboortedatum is 5 juni 1948. De cijfers samen geven 5 + 6 + 1 + 9 + 4 + 8 = 33. Mijn geboortejaar afzonderlijk geeft 22. Mijn dag en maand samen geven 11. In de methode waarmee ik werkte, vormen die uitkomsten een bijzondere samenhang die ik herken in mijn leven.

Het beeld van een geestelijk DNA drukt uit wat ik daarin ervaar: een patroon van mogelijkheden, gevoeligheden en opdrachten dat tijdens het leven gestalte krijgt. Ik lees mijn getallen naast de gebeurtenissen die ik werkelijk heb meegemaakt. Daar ontstaat voor mij de betekenis. De cijfers helpen mij begrijpen welke krachten in mij samenkomen en waarom bepaalde vragen blijven terugkeren.

> **Levensles**
> Luister naar je gevoel en laat het gesprek met de werkelijkheid open.

15 · Mijn 5 en 6 — vrijheid en liefde

Wat als vrijheid en verantwoordelijkheid elkaar kunnen verdiepen?

In de 5 van mijn geboortedag herken ik de beweging die mij van techniek naar koffie, keramiek, software en nieuwe mogelijkheden bracht. Ook mijn belangstelling voor het onzichtbare hoort bij die nieuwsgierigheid. Geestelijk lees ik daarin een uitnodiging om mijn bewustzijn open te houden. Ik wil blijven ontdekken, ook wanneer ik al veel jaren achter mij heb.

De 6 van juni brengt mij terug bij de mensen voor wie ik zorg wil dragen. Dorina, Marco, Michael, mijn kleinkinderen en mijn ouders geven aan dat getal een gezicht. In mijn eigen analyse staan 5 en 6 in een voortdurend gesprek: hoe kan ik nieuwe wegen volgen en tegelijk trouw blijven aan de liefde en verantwoordelijkheid die mijn leven dragen? Die vraag herken ik in veel keuzes die ik maakte.

De geestelijke groei ligt voor mij in het samenbrengen van die twee bewegingen. Mijn vrijheid krijgt meer betekenis wanneer zij iets goeds mogelijk maakt voor anderen. Mijn zorg blijft levend wanneer zij de ander ook vrijheid geeft. Zo worden de getallen een manier om naar mijn eigen ontwikkeling te kijken.

> **Levensles**
> Gebruik je vrijheid zo dat er ook ruimte en geborgenheid voor anderen ontstaat.

16 · Mijn 22 — de bouwer

Wat als de waarde van bouwen voortleeft in wat mensen ervan meenemen?

Het jaar 1948 geeft 1 + 9 + 4 + 8 = 22. In de 22 herken ik de bouwer. Ik wilde ideeën tastbaar maken en heb daarvoor jarenlang gewerkt. De geestelijke vraag bij dat bouwen wordt met de jaren dieper: wat wil ik werkelijk tot stand brengen, en wat blijft ervan van betekenis wanneer een onderneming of gebouw verdwijnt?

Mijn verliezen hebben die vraag dringend gemaakt. Ik weet hoe zwaar het kan zijn wanneer iets waarin je geloofde niet blijft bestaan. Toch kan ik terugzien dat inzet, kennis en menselijke banden verder werken. In mijn eigen analyse leert de 22 mij daarom ook loslaten. De waarde van mijn leven hoeft niet volledig vast te zitten aan het behoud van wat ik bouwde.

> **Levensles**
> Bouw met inzet en leer tegelijk dat jouw waarde groter is dan het behoud van één project.

17 · Mijn 11 — de intuïtieve zoeker

Wat als onze gevoeligheid een uitnodiging is om aandachtiger te luisteren?

Mijn geboortedag en maand geven 5 + 6 = 11. Ik gebruikte hiervoor de naam zielsgetal. In die 11 herken ik mijn gevoeligheid voor intuïtie en mijn belangstelling voor wat achter de zichtbare wereld ligt. Mijn ervaringen als kind en de nacht na de crisis krijgen binnen die persoonlijke lezing een plaats. Zij hebben mijn vragen over bewustzijn en de ziel gevoed.

Uit spirituele geschriften
John Van Auken beschrijft binnen de Cayce-traditie de ziel als een individuele uitdrukking van een ruimere geestelijke levensbron. Dromen, intuïtie en meditatie kunnen in die voorstelling toegang geven tot diepere lagen van bewustzijn. Dat biedt een geestelijk kader waarin het innerlijke leven een eigen waarde en ontwikkelingsweg heeft. [8]

Die voorstelling helpt mij mijn 11 als een uitnodiging tot luisteren te verstaan. Wat vraagt werkelijk aandacht? Wat leeft onder de drukte van de dag? Ik wil mijn gevoeligheid gebruiken om dichter bij de mens te komen. Wanneer ik door mijn belangstelling vooral verder van anderen zou afdrijven, zou ik iets van die opdracht missen.

> **Levensles**
> Laat gevoeligheid groeien tot begrip voor jezelf en voor een ander.

18 · Mijn 33 — liefde en dienstbaarheid

Wat als onze mogelijkheden het meest tot hun recht komen wanneer zij liefde dienen?

In de 33 komen voor mij verantwoordelijkheid, dienstbaarheid en liefde samen. Omdat 3 + 3 = 6, lees ik ook de verbinding met zorg en gezin erin terug. Het raakt mij dat juist dit getal in mijn volledige geboortedatum verschijnt. Ik herken mijn verlangen om iets door te geven, eerst door mijn werk en later steeds meer door gesprekken en boeken.

Toen ik in 1981 drieëndertig werd, beleefde ik een zware crisis. In mijn eigen analyse verbind ik dat jaar

met de vraag wat mijn leven ten diepste zou dragen. Veel van wat ik had opgebouwd kwam onder druk. De ervaring van vrede die daarna volgde, kreeg tegen die achtergrond een bijzondere kracht. Voor mij vormen leeftijd, levensgebeurtenissen en numerologische betekenis daar een aangrijpende samenhang.

De 33 stelt mij ook voor een moeilijke les: helpen vraagt liefde voor de ander én aandacht voor mijn eigen grenzen. Ik kan iemands hele leven niet dragen. Ik kan aanwezig zijn, luisteren en iets aanreiken. De ander behoudt zijn eigen weg. Dat inzicht maakt dienstbaarheid zachter en menselijker.

> **Levensles**
> Help met een open hart en behoud respect voor je eigen grenzen en de weg van de ander.

19 · Mijn naamgetal 9 — doorgeven

Wat als de ervaringen van een leven een geschenk kunnen worden voor wie na ons komt?

Mijn naamgetal 9 verbind ik met menselijkheid, mededogen en de wens iets door te geven. De vraag wat mijn ervaringen voor anderen kunnen betekenen, is met de jaren steeds belangrijker geworden.

De berekening van mijn naam is als volgt: RENATO geeft R(9) + E(5) + N(5) + A(1) + T(2) + O(6) = 28. ROSSI geeft R(9) + O(6) + S(1) + S(1) + I(9) = 26. Samen wordt dit 28 + 26 = 54, herleid tot 9. Zo blijft zichtbaar hoe mijn eigen uitkomst tot stand komt.

Mijn boeken geven daar een concrete vorm aan. Mijn leven bewaart mensen en gebeurtenissen. IF probeert te laten voelen welke geestelijke betekenis zij voor mij kregen. Ook 99, drie keer 33, heeft in mijn persoonlijke symboliek een plaats als beeld van samenhang en afronding. Zo gebruik ik de getallen om na te denken over mijn weg en mijn nalatenschap. Voor honderden mensen maakte ik kosteloos een numerologische analyse. De gesprekken over getallen, spiritualiteit, liefde en verdriet liepen door de jaren heen in de duizenden. Achter de berekening bleef voor mij altijd de mens staan.

De mens blijft aanwezig in de analyse

Uit spirituele geschriften
Er bestaan verschillende numerologische werkwijzen. Cindy Griffith bespreekt bijvoorbeeld bij A.R.E. een tarotnumerologie die getallen aan de grote arcana verbindt. Dat is een andere methode dan de analyse die ik hier van mijzelf geef. Haar bijdrage laat zien hoe spirituele auteurs getallen gebruiken als taal voor talenten, uitdagingen en ontwikkeling. [9]

Mijn eigen analyse blijft verbonden met mijn eigen methode en leven. De 5 zoekt, de 6 zorgt, de 22 bouwt, de 11 luistert, de 33 dient en de 9 geeft door. In die woorden zie ik een beweging die ik steeds bewuster wil leven. Zij brengen mij terug bij dezelfde vraag: hoe kan ik wat ik heb ontvangen omzetten in iets wat een ander warmte, inzicht of moed geeft?

> **Levensles**
> Geef door wat inzicht, warmte of moed kan brengen; laat de ander vrij om het te ontvangen.

20 · Marco en de liefde die blijft

Wat als de liefde tussen een vader en zijn kind verder reikt dan het afscheid?

Wanneer ik over Marco schrijf, komt het hele leven van mijn zoon met mij mee. Zijn ideeën, zijn enthousiasme, de gesprekken waarin wij elkaar uitdaagden en de dromen waaraan wij samen werkten. Mijn liefde voor hem omvat al die herinneringen.

Op 27 augustus 2009 veranderde mijn wereld. Zijn overlijden bracht een stilte die ik met geen enkel nieuw plan kon vullen. Ik miste mijn zoon en ook de mens met wie ik zoveel gedachten kon delen. Een

vader zoekt woorden, maar sommige vormen van gemis blijven groter dan de zinnen die hij vindt.

Met Marco verloor ik ook de gesprekken die nog hadden kunnen komen. Wij konden elkaar uitdagen, discussiëren en samen dromen over wat mogelijk was. Na zijn overlijden bleef ik achter met gedachten die ik juist met hem had willen delen. Daarin voel je hoe diep iemand met je leven verweven is: zelfs een nieuwe gedachte kan je opnieuw bij zijn afwezigheid brengen.

Sinds zijn afscheid draagt mijn zoektocht naar het onzichtbare zijn naam. De vraag naar de ziel raakt nu aan mijn eigen kind. Waar is hij? Wat blijft er van een mens die zoveel liefde, gedachten en dromen in zich droeg? Kan de verbondenheid die wij hier hebben gevoeld verder reiken dan de grens die wij dood noemen?

Toch is Marco deel van mijn leven gebleven. Ik voel onze verbondenheid wanneer een herinnering onverwacht dichtbij komt. Wanneer ik iets herken in zijn dochters, Chiara en Laura. Wanneer ik schrijf over wat wij samen beleefden. In zulke ogenblikken raken het gemis en de dankbaarheid elkaar. Mijn hart herkent hem, terwijl ik hem zo graag weer gewoon tegenover mij zou hebben.

Wij gingen regelmatig samen naar Scherpenheuvel om een kaarsje te branden. Wanneer ik daaraan

terugdenk, krijgt dat eenvoudige gebaar een diepe betekenis. Naast elkaar staan, bij een kleine vlam, met wat wij ieder in ons hart droegen. Vandaag behoort die herinnering tot de kostbare ogenblikken waarop ik nog even bij hem kan zijn.

Later ontving ik via een medium twee handgeschreven teksten. Zij kregen voor mij een diepe persoonlijke betekenis. Ik voelde mij erdoor geraakt in mijn verbondenheid met Marco. Die ervaring behoort tot mijn spirituele weg. Ik bewaar haar met de tederheid waarmee een mens bewaart wat hem in zijn verdriet heeft gedragen.

Ik heb dikwijls het gevoel dat Marco mij helpt bij het schrijven. In mijn herinnering klinkt onze gedeelde nieuwsgierigheid door. In mijn geloof kan onze band verder reiken dan wat ik zichtbaar kan maken. Dat geeft mij troost en moed om verder te gaan met dit werk.

In mijn geloof blijft die mogelijkheid open. Er zijn ogenblikken waarop ik onze band diep voel, ook al kan ik haar niet zichtbaar maken. Ik laat die nabijheid toe, met mijn hoop en mijn vragen. Het mysterie blijft bestaan, en ik blijf er als vader voor staan.

Misschien ken jij, die dit leest, ook iemand aan wie je nog zoveel zou willen vertellen. Dan ontmoeten onze verhalen elkaar hier. Bij een naam die je met liefde blijft uitspreken. Bij een afscheid dat nog altijd pijn

doet. Bij de vraag of degene die wij missen ons op een voor ons onbekende manier nog nabij kan zijn.

Wie Mijn leven heeft gelezen, kent meer van Marco en van onze gedeelde weg. Ik hoop dat hij hier opnieuw als mens dichtbij komt: met zijn glimlach, zijn ideeën en zijn eigen plaats in ons gezin. Wie hem hier voor het eerst ontmoet, nodig ik uit ook zijn leven te leren kennen. Zijn aanwezigheid in mijn boeken is mijn manier om hem met liefde aan anderen voor te stellen.

Wanneer ik over hem vertel, wil ik zijn leven in zijn volle rijkdom blijven zien. Hij was zoon, vader, broer, vriend en een mens met plannen. Zijn verhaal verdient ruimte. Foto’s, video’s en herinneringen kunnen iets van hem doorgeven aan wie hem gekend heeft en aan wie hem via onze woorden leert kennen.

De liefde voor Marco maakt ook mijn liefde voor de levenden belangrijker. Michael, mijn kleinkinderen, Dorina en de mensen rondom mij hebben hun eigen onvervangbare plaats. Ik wil tijd geven aan wie er vandaag is. Zeggen wat gezegd mag worden. Luisteren voordat het gesprek alleen nog in herinnering kan bestaan.

Wanneer IF een deur opent naar de vraag of liefde verder kan leven dan een afscheid, dan begint die deur voor mij hier. Bij mijn zoon. Bij het gemis. Bij de hoop die mij helpt om lief te blijven hebben.

Wat als de liefde die ons zo diep verbindt, verder reikt dan wij vandaag kunnen begrijpen?

> **Levensles**
> Blijf ook het leven van de dierbare zien: zijn glimlach, zijn dromen en zijn eigen verhaal.

21 · Een kaarsje en de blijvende verbondenheid

Wat als een klein gebaar ruimte maakt voor een liefde die haar vorm heeft veranderd?

Bij Marco komt mijn zoektocht het dichtst bij mijn hart. De vraag naar de ziel draagt hier de naam van mijn zoon. Als de mens meer is dan zijn lichaam, wat betekent dat dan voor de band tussen een vader en zijn kind? In mijn geloof mag die liefde verder reiken dan de dood. Dat vertrouwen geeft aan mijn verdriet een geestelijke ruimte waarin verbondenheid kan blijven bestaan.

Uit spirituele geschriften
In Swedenborgs voorstelling ontmoet een mens na de dood bekenden en verwanten. Geestelijke nabijheid heeft er te maken met innerlijke verbondenheid. De Swedenborg Foundation bespreekt daarnaast hoe zijn geschriften hereniging en de blijvende kracht van liefde beschrijven. Die leer geeft de hoop op voortgaande relaties een uitvoerige geestelijke achtergrond. [4, 10]

Wanneer ik die gedachte naast mijn eigen leven leg, wordt liefde voor mij een vorm van herkenning die diep in ons bestaan verankerd ligt. Marco was geen voorbijgaande aanwezigheid. Onze gesprekken, onze samenwerking en onze liefde hebben mij gevormd. In mijn geloof hoort die band bij wie wij ten diepste zijn. Daarom kan ik hopen dat het afscheid niet de hele waarheid over onze verbondenheid vertelt.

De twee handgeschreven teksten

De twee teksten die ik via een medium ontving, kregen voor mij een diepe persoonlijke betekenis. Hun plaats in mijn verhaal ligt in de nabijheid die ik daarbij voelde. Ik bewaar ze met de tederheid waarmee een vader bewaart wat hem in zijn verdriet heeft gedragen. Zo horen zij bij mijn eigen geestelijke weg.

Voor mij is het belangrijk dat dergelijke momenten hun zachtheid behouden. Ik wil mijn zoon blijven

herinneren als de mens die hij was. De glimlach, de ideeën en onze gedeelde nieuwsgierigheid geven aan die nabijheid een gezicht. Mijn geloof in voortgaande verbondenheid krijgt warmte doordat het met zijn werkelijke leven verbonden blijft.

Een kaarsje als gebaar tussen twee werelden

Wanneer ik aan onze bezoeken aan Scherpenheuvel denk, zie ik een eenvoudig gebaar dat nu meerdere lagen heeft. Toen stonden wij samen bij het kaarsje. Vandaag kan die herinnering mij opnieuw met hem verbinden. Voor mij kan de vlam een gebed dragen, dankbaarheid en het verlangen dat liefde haar weg blijft vinden. De uiterlijke handeling maakt ruimte voor iets wat vanbinnen leeft.

Dat is ook hoe ik over zijn nabijheid bij het schrijven wil spreken. Ik voel soms dat onze band mij helpt om door te gaan. In mijn geloof kan de liefde tussen ons nog altijd werkzaam zijn. De boeken worden een plaats waar ik die verbondenheid ontvang en doorgeef. Tegelijk blijven Michael, mijn kleinkinderen, Dorina en de mensen die vandaag bij mij zijn aanwezig in mijn liefde.

Zo wordt mijn geloof in een leven dat verder reikt een uitnodiging tot aandacht voor dit leven. Ik wil zeggen wat ik voel, tijd maken en de verhalen bewaren. De hoop op hereniging en de zorg voor wie naast ons staat kunnen samen in één hart wonen. Daarin ligt voor mij de meest menselijke betekenis van een brug tussen hemel en aarde.

> **Levensles**
> Geef het gemis een zachte plaats en blijf liefde schenken aan de mensen van vandaag.

22 · De mensen die hun hart openden

Wat als werkelijk luisteren het begin kan zijn van een nieuwe verbinding?

Als ik terugkijk, moeten het door de jaren heen duizenden gesprekken zijn geweest. Over numerologie en spiritualiteit, over verlies en liefde, over ervaringen die iemand niet durfde te vertellen. Vaak begon het klein. Een geboortedatum, een vraag, een kort bericht. Daarna kwam het levensverhaal.

Die ontmoetingen vonden op verschillende plaatsen plaats: tijdens activiteiten, in een café, op een wandeling, aan de telefoon en later via het internet. Ik

nam deel aan vele spirituele bijeenkomsten en hielp er ook zelf organiseren. Mensen met uiteenlopende overtuigingen kruisten mijn weg.

Wat mij het meest raakte, was het vertrouwen. Iemand durfde iets uit te spreken dat lang verborgen was gebleven. Ik wist dat ik voorzichtig moest omgaan met wat mij werd toevertrouwd. De namen, de geheimen en de pijn van die mensen zijn van hen. De lessen die het luisteren mij gaf, draag ik wel mee.

Sommige mensen schreven midden in de nacht. Eén bericht kon het begin worden van een heel levensverhaal. Achter de woorden bevond zich iemand die op dat ogenblik behoefte had om gehoord te worden. Ik vond het aangrijpend hoeveel vertrouwen mij zo werd geschonken.

Er kwamen vragen naar boven waarvoor men elders moeilijk een plaats vond.

Soms begon het bij een getal, soms bij een ongewone ervaring. Al luisterend kwam ik bij de mens die ermee leefde. Wat had hem geraakt? Waarom durfde hij er zo moeilijk over te spreken? Ik herkende iets van de kwetsbaarheid die ontstaat wanneer je vertelt over wat je zelf niet volledig kunt verklaren.

Daarin ervaar ik een stille geestelijke verbondenheid. Twee mensen hoeven elkaars hele leven niet te kennen om elkaar toch even werkelijk nabij te zijn. Misschien voel je dat ook wanneer je een boek leest:

iemand heeft woorden gevonden voor iets wat in jou al lang aanwezig was. Dat is de ontmoeting waarop ik met IF hoop.

Ik leerde hoe vaak een mens behoefte heeft aan aanwezigheid. Wij zoeken gemakkelijk naar de juiste raad. Soms begint hulp al eerder: iemand laten uitspreken, de stilte verdragen en zijn verdriet serieus nemen. Wanneer een verhaal eindelijk gehoord wordt, kan er ruimte ontstaan om weer verder te denken.

Ook mijn eigen gemis was in die gesprekken aanwezig. Spreken over Marco hielp mij om zijn leven dichtbij te houden. Dorina en ik hadden daarin verschillende behoeften. Waar ik woorden en openheid zocht, vond zij haar eigen manier. Twee mensen kunnen hetzelfde verlies meedragen en toch andere wegen nodig hebben.

Dat verschil heeft mij geleerd hoe belangrijk het is voorzichtig te zijn met oordelen. Wij kennen een ander van dichtbij en kunnen toch niet volledig weten hoe het er in zijn innerlijk uitziet. Liefde vraagt soms dat wij ruimte laten waar wij graag overeenstemming zouden vinden.

Via foto’s, video’s en de verhalen over Marco ontstonden nieuwe contacten. De digitale wereld kreeg daardoor voor mij een menselijke betekenis. Achter het scherm kwam iemand tevoorschijn die herkenning zocht. Een bericht kon een begin worden

van een gesprek dat anders nooit zou hebben plaatsgevonden.

Ik hoop dat IF iets van die ontmoetingsruimte mag dragen. Een plaats waar wij met ons eigen verhaal mogen aankomen en een ander met aandacht tegemoetgaan. Verschillen in overtuiging kunnen blijven bestaan terwijl begrip groeit.

De spirituele betekenis daarvan is voor mij groot. Wanneer wij werkelijk luisteren, erkennen wij iets van de waarde van een ander leven. Dat is een vorm van liefde waartoe wij iedere dag opnieuw toegang hebben.

> **Levensles**
> Luister eerst naar de mens, voordat je naar een antwoord zoekt.

23 · Al wat je anderen aandoet

Wat als wat wij een ander aandoen ook deel wordt van onze eigen geestelijke weg?

> **Mijn levenszin**
> Al wat je anderen aandoet, doe je aan jezelf, in dit leven of in een ander leven, op aarde, in de hemel of in een andere dimensie.

Door mijn leven heen ben ik steeds meer gaan geloven in de wet van oorzaak en gevolg. Ik noem haar ook de boemerangwet. Wat wij de wereld insturen, brengt iets teweeg. Onze woorden, onze bedoelingen en onze handelingen laten sporen na, soms verder dan wij zelf kunnen zien.

Ik herken daarin een spirituele verantwoordelijkheid. Een mens leeft verbonden met andere mensen. Wat ik doe, raakt iemand. Wat die ander daarvan meeneemt, kan op zijn beurt weer verder reizen. Zo maken wij dagelijks deel uit van een groter geheel.

Mijn vader vertrok uit Italië om een toekomst op te bouwen voor zijn gezin. De gevolgen van die keuze reiken tot in het leven van mijn kinderen en kleinkinderen. Mijn moeder gaf zorg en volharding door in het dagelijkse leven. Ik draag iets daarvan mee wanneer ik zelf probeer voor een ander te zorgen.

Ook ontvangen hulp kan verder werken. Iemand staat ons bij in een zware periode. Jaren later herkennen wij de nood van een ander en steken wij onze hand uit. Wij weten uit ervaring hoeveel dat kan betekenen. Wat ons werd gegeven, krijgt een vervolg.

Ik geloof dat er een diepere samenhang bestaat, ook wanneer ik het hele patroon niet kan overzien. Tegelijk wil ik niemand met deze overtuiging belasten. Ziekte, verlies of onrecht mogen nooit worden

gebruikt om een mens te vertellen dat hij zijn pijn verdiend heeft. Wie lijdt, heeft nabijheid nodig.

Bij mijn vader zie ik hoe ver een beslissing kan reiken. Hij ging naar België om hier te werken; ik was nog een klein kind toen wij volgden. Uit die stap ontstond een leven waarvan hij het vervolg onmogelijk volledig kon overzien. Vandaag leven mijn kinderen en kleinkinderen in die geschiedenis verder. Zo kan één mens iets in beweging brengen dat generaties draagt.

Dat besef maakt oorzaak en gevolg voor mij ook tot een spirituele vraag. Wat laten wij achter in de mensen die na ons komen? Welke angst geven wij door, welk vertrouwen, welke bereidheid om lief te hebben? Mijn invloed is klein naast de grootte van de wereld, maar in het leven van iemand dichtbij kan een woord toch veel betekenen.

Ik hoop dat wat wij met liefde geven ergens wordt ontvangen, ook wanneer wij het antwoord niet zien. De boemerangwet is voor mij verbonden met dat vertrouwen. Zij nodigt mij uit bewust te kiezen wat ik de wereld instuur, terwijl de uitkomst zich vaak aan mijn blik onttrekt.

Voor mij vraagt oorzaak en gevolg vooral aandacht voor wat ik vandaag kan bijdragen. Een woord van vernedering kan lang blijven doorwerken. Een oprechte verontschuldiging kan het begin zijn van

herstel. Een belofte wordt sterker wanneer wij haar in kleine daden waarmaken.

In mijn beroepsleven heb ik geleerd hoe kostbaar geloofwaardigheid is. Vertrouwen groeit wanneer mensen merken dat je doet wat je zegt. Dat geldt evenzeer in de familie, in vriendschap en in de gesprekken die wij dagelijks voeren. Het goede krijgt kracht door herhaling.

Wanneer ik een fout heb gemaakt, blijft er een mogelijkheid om iets nieuws in beweging te brengen. Ik kan verantwoordelijkheid nemen, luisteren naar de gevolgen en proberen het anders te doen. Zo hoeft een moeilijke gebeurtenis niet eindeloos dezelfde pijn voort te brengen.

IF geeft mij daarom ook een praktische vraag mee: wat wil ik vandaag laten groeien? Als ik hoop op meer liefde, kan ik beginnen bij de manier waarop ik antwoord geef. Als ik vrede verlang, kan ik mijn eigen woorden minder hard maken. Mijn invloed is begrensd, maar zij bestaat.

De liefde die je vandaag doorgeeft, kan verder reizen dan je ooit zult weten.

Uit spirituele geschriften
De Self-Realization Fellowship legt karma in haar begrippenlijst uit als handelen en de ermee verbonden werking van oorzaak en gevolg. Binnen die geestelijke leer horen keuzes bij een langere weg van ontwikkeling van de ziel. Het begrip verbindt wat wij doen met de gevolgen die daaruit voortkomen. [11]

Wanneer ik die gedachte naast mijn eigen leven leg, voel ik vooral verantwoordelijkheid. Wat ik vandaag zeg of doe, kan in een ander blijven doorwerken. Mijn ouders hebben mogelijkheden geopend die tot bij hun kleinkinderen reiken. De hulp die ik ontving, maakt dat ik zelf iets wil teruggeven. In die beweging herken ik een geestelijke wet die in het dagelijkse leven zichtbaar kan worden.

Dat is ook mijn persoonlijke lezing van de boemeranggedachte. Wat uit mij vertrekt, neemt deel aan de wereld waarin wij samen leven. Een woord van wantrouwen kan afstand vergroten. Een daad van vertrouwen kan iemand helpen opnieuw te beginnen. Niet ieder gevolg keert herkenbaar op dezelfde dag bij mij terug. Toch geloof ik dat ons handelen betekenis houdt binnen het grotere geheel.

Daarom wil ik karma in mijn boek verbinden met mededogen. Bij het verdriet van een ander past aanwezigheid. Bij mijn eigen fouten past de bereidheid verantwoordelijkheid te nemen en anders

te handelen. Een geestelijke verklaring wordt voor mij waardevol wanneer zij de liefde doet groeien. Zo kan ook vergeving een nieuwe beweging worden, waarin de pijn minder van mens tot mens wordt doorgegeven.

Iedere daad van liefde brengt iets in beweging waarvan wij de volledige weg misschien nooit zullen zien.

Mijn levenszin als geestelijke opdracht

Die woorden verwoorden mijn overtuiging over verbondenheid en oorzaak en gevolg. Ik geloof dat wat wij een ander aandoen uiteindelijk ook onszelf raakt: in dit leven of in een ander leven, op aarde, in de hemel of in een andere dimensie. Zo kijk ik naar de verantwoordelijkheid die wij als ziel dragen.

Ik wil die zin vooral bij mijn eigen handelen laten beginnen. Welke bedoeling leeft in mijn woorden? Wat breng ik in een ander teweeg? Kan ik mijn fouten erkennen en iets herstellen? Wanneer ik mij dat afvraag, krijgt mijn overtuiging een levende vorm. De gedachte aan een geestelijke samenhang wordt zo een uitnodiging om vandaag bewuster lief te hebben.

> **Levensles**
> Laat je besef van verbondenheid beginnen bij de manier waarop jij vandaag handelt.

24 · Begrijpen zonder te oordelen

Wat als achter het gedrag dat wij zien een geschiedenis leeft die wij nog niet kennen?

Ik wou nooit oordelen. Wanneer ik dat zeg, bedoel ik het verlangen eerst de mens te ontmoeten. Ieder van ons draagt zichtbare en verborgen ervaringen mee. Een enkele uitspraak, een fout of een moeilijke dag vertelt nooit het hele verhaal.

In de vele gesprekken die ik voerde, leerde ik hoeveel achter de buitenkant verborgen kan blijven. Iemand begint over een getal of een bijzondere ervaring. Langzaam komt er verdriet, twijfel of een gemis naar boven. Wanneer ik te vroeg besluit wie die ander is, sluit ik misschien juist de deur die hij voorzichtig probeerde te openen.

Dezelfde menselijke waardigheid

Mijn overtuiging dat wij als zielen met elkaar verbonden zijn, vraagt om respect. De ander hoeft niet dezelfde woorden te gebruiken voor het leven. Hij kan anders geloven, andere vragen stellen of een eigen stilte nodig hebben. Ik wil blijven luisteren naar de mens die voor mij staat.

Ook in mijn eigen gezin ken ik verschil. Liefde maakt ons niet identiek. Het vraagt geduld om aanwezig te blijven bij iemand die anders denkt of anders met verdriet omgaat. Daar wordt een geestelijke overtuiging werkelijk beproefd: kan ik de ander zijn eigen innerlijke ruimte laten?

Met open ogen en een open hart

Niet oordelen neemt mijn verantwoordelijkheid niet weg. Wanneer iets pijn doet, mag ik dat benoemen. Ik mag grenzen stellen en afstand nemen wanneer dat nodig is. Maar ik wil proberen een mens niet volledig te laten samenvallen met het gedrag dat mij heeft geraakt.

Ook ik ben afhankelijk geweest van mensen die verder keken dan mijn moeilijkste periode. Hun vertrouwen liet mij voelen dat opnieuw beginnen mogelijk bleef. Die ervaring wil ik meenemen wanneer een ander tegenover mij zit.

Mijn levenszin helpt mij daarbij: al wat ik de ander aandoe, raakt ook mijzelf. Een vernedering vergroot de hardheid waarin wij samen leven. Een zorgvuldig woord kan ruimte scheppen. Wanneer ik werkelijk verbind, verander ik mee met de ontmoeting.

De mildheid die ik wil geven, moet ik ook leren ontvangen. Ik kan mijn fouten erkennen zonder mijzelf tot die fouten te verkleinen. Zo ontstaat een kring van begrip: aandacht voor de ander, eerlijkheid over mijzelf en de bereidheid om samen verder te groeien.

> **Levensles**
> Stel eerst een oprechte vraag en geef de ander de tijd om mens te worden in jouw ogen.

25 · De lange weg naar vergeving

Wat als vergeving ruimte maakt om een nieuwe oorzaak van liefde te worden?

Vergeving klinkt eenvoudig wanneer wij er van een afstand over spreken. In een gekwetst hart kan zij een lange weg vragen. Ik heb zelf teleurstellingen gekend die bleven terugkomen in mijn gedachten. De vraag waarom iemand mij zo behandeld had, kon meer plaats innemen dan ik wilde.

Gaandeweg ben ik gaan voelen hoeveel kracht oude pijn kan blijven vragen. Wat gebeurd was, liet zich niet meer veranderen. Toch kwam het telkens opnieuw mijn dag binnen. Ik verlangde naar rust, terwijl ik de gebeurtenis in mij bleef herhalen.

Voor mij begon vergeving bij het verlangen die greep langzaam losser te maken. Het verdriet mocht worden erkend. Ook de boosheid had iets te vertellen. Ik hoefde mij niet vriendelijker voor te doen dan ik mij voelde. Eerlijkheid met mijzelf bleek een begin van mildheid.

Daarbij hoort dat grenzen hun plaats behouden. Een mens vergeven betekent voor mij niet dat ik hem opnieuw dezelfde macht over mijn leven moet geven. Soms blijft afstand nodig. Ik kan een grens bewaken en toch hopen dat mijn hart niet voor altijd door bitterheid wordt bestuurd.

Ook tegenover mijzelf moest ik milder worden. Ik heb keuzes gemaakt die anders hadden kunnen uitvallen. Ik heb te lang doorgezet, verkeerd vertrouwd of een mogelijkheid niet gezien. Achteraf ligt het verleden overzichtelijker voor ons dan op het ogenblik waarop wij het moesten leven.

Verantwoordelijkheid nemen helpt mij verder. Mijzelf eindeloos veroordelen houdt mij eerder vast. Wanneer ik erken wat ik anders wil doen en daar vandaag naar handel, krijgt een pijnlijke les een menselijk vervolg.

In de stilte kun je merken hoeveel een oude kwetsuur nog met je doet. De gebeurtenis is voorbij, maar vanbinnen voer je het gesprek opnieuw. Je zoekt alsnog erkenning, een ander antwoord, een herstel dat toen uitbleef. Daar ligt voor mij een van de

moeilijkste kanten van vergeving: erkennen hoe diep iets je heeft geraakt en tegelijk verlangen naar een leven waarin het minder macht heeft.

Ook tegenover mijzelf heb ik vragen moeten leren verdragen. Had ik anders kunnen handelen? Heb ik genoeg gezien, genoeg begrepen? Een mensenleven wordt achteraf gemakkelijk gelezen alsof iedere afslag toen al duidelijk was. Terwijl wij onderweg waren, moesten wij kiezen met de kracht en het inzicht van dat ogenblik.

Mijn hoop is dat de ziel kan groeien in mildheid. Dat er ruimte komt rond wat eerst alles vulde. Misschien begint het heel klein: de naam van iemand kunnen horen zonder opnieuw volledig in de pijn terug te vallen. Of een goede herinnering toelaten naast het verdriet. Voor mij is ook dat een vorm van innerlijke bevrijding.

In spirituele zin zie ik vergeving als ruimte scheppen voor liefde. Soms heel voorzichtig. Een herinnering die minder brandt. Een gesprek dat rustiger kan worden. De mogelijkheid om een nieuw mens te ontmoeten zonder hem meteen de schuld van een oude teleurstelling mee te geven.

Ik denk aan de woelige tijd waarin wij leven. Hoe vaak groeit onbegrip doordat oude kwetsuren telkens nieuwe woorden vinden? Ieder gebaar dat de keten van vernedering even onderbreekt, heeft betekenis.

Soms begint het bij iemand die zegt: ik wil luisteren, ook al doet dit gesprek mij moeite.

Niemand hoeft die weg haastig te gaan. Liefde laat zich niet afdwingen. Maar het verlangen naar verzoening, in onszelf of met een ander, kan al een eerste opening zijn. Daarin herken ik hoop: wij kunnen langzaam anders leren dragen wat wij niet meer kunnen veranderen.

> **Levensles**
> Bewaar je grenzen en gun je hart de mogelijkheid om minder door oude pijn te worden geleid.

Jezus, een mens tussen de mensen

Wanneer ik nadenk over wat vergeving en verbondenheid in mijn eigen leven betekenen, kom ik ook bij Jezus uit. Wat mij in Hem raakt, is de manier waarop Hij mensen benaderde. Hij maakte tijd voor wie gemakkelijk voorbijgelopen werd en zag in iemand meer dan wat anderen over die persoon zeiden. Als ik daarover nadenk, stel ik mezelf een eenvoudige vraag. Hoe kijk ik zelf naar de mens die vandaag voor mij staat?

Wanneer ik over Jezus nadenk, denk ik aan de mensen bij wie Hij stilhield. Hij ging aan tafel met mensen over wie anderen hun oordeel al klaar hadden. Hij nam de tijd om iemand te zien die in de menigte gemakkelijk over het hoofd werd gezien. Daarin herken ik iets van wat Hij ons wilde meegeven. Kijk naar de mens die voor je staat. Geef hem de kans om opnieuw te beginnen.

Door het verlies van dierbaren ben ik anders gaan nadenken over de band die ons met elkaar verbindt. Sinds Marco er niet meer is, merk ik soms hoeveel van hem ik nog in mij meedraag. In een herinnering die onverwacht terugkomt. In iets waaraan we samen gewerkt hebben. In de behoefte om door te geven wat voor ons belangrijk was. Soms raakt zo’n moment mij zo diep dat ik mij afvraag of er meer is dan ik kan verklaren. Die vraag hoort bij mijn spirituele leven. Ik laat ze open, ook voor wie daar anders over denkt.

Ook vergeving is voor mij met de jaren belangrijker geworden. Ik weet hoe moeilijk het kan zijn om iemand opnieuw met mildheid te bekijken wanneer er pijn is geweest. Soms begint vergeving bij iets kleins. Dat ik kan terugdenken aan wat er gebeurd is en ook weer iets goeds in die mens kan zien. Ik denk dat Jezus van ons vroeg om elkaar die ruimte te geven, zo vaak als we daartoe in staat zijn.

Misschien bedoel ik dat ook wanneer ik schrijf over tussen hemel en aarde. Ik denk aan de mensen die ik mis en aan de liefde die ik voor hen blijf voelen. En ik vraag mij af wat ik met die liefde vandaag kan doen voor de mensen die er zijn. Soms is het eenvoudig. Tijd maken voor iemand. Luisteren tot hij zijn verhaal verteld heeft. Delen wat ik zelf in mijn leven heb mogen ontvangen.

26 · Verwondering opent nieuwe vensters

Wat als nieuwsgierigheid ons helpt om met meer bescheidenheid en openheid te leven?

Mijn belangstelling voor het onbekende heeft vele vormen aangenomen. Oude piramides en megalieten trokken mijn aandacht. Verhalen over Atlantis, Lemurië en verborgen werelden prikkelden mijn verbeelding. Ik wilde lezen, vergelijken en begrijpen waarom zulke onderwerpen mensen zo diep raken.

Bij een oud bouwwerk zie ik ook de mensen die erachter moeten hebben gestaan. Hun samenwerking, hun kennis en het verlangen om iets betekenisvols op te richten. Zij zijn lang geleden gestorven, maar hun werk brengt ons nog altijd tot stilstand. Dat besef maakt mij bescheiden.

Verhalen over verloren werelden raken bovendien aan een verlangen dat ik herken: het verlangen naar harmonie, naar een samenleving waarin kennis samengaat met wijsheid en waarin mensen zich deel voelen van de natuur. Hun historische en spirituele betekenissen vragen ieder hun eigen manier van lezen. In IF krijgen zij ruimte als onderwerpen die mijn nieuwsgierigheid hebben gevoed.

Ook schrijvers en denkers hebben vensters voor mij geopend. Jules Verne liet de verbeelding reizen. Bij Dante spreekt het beeld van een innerlijke weg door duisternis naar licht mij aan. Giordano Bruno hoort voor mij bij de moed om ruim te denken. Wat mij in zulke ontmoetingen met een boek raakt, is de ruimte die een gedachte kan scheppen.

Ik las en luisterde ook rond spirituele namen als Edgar Cayce, Jozef Rulof, Giorgio Dibitonto en Pier Giorgio Caria. Hun uiteenlopende verhalen kwamen op mijn weg terwijl ik mijn eigen vragen onderzocht. Ik noem hen hier als onderdeel van mijn leesweg. Iedere auteur draagt zijn eigen ideeën en vraagt tijd om te leren kennen.

Er gaat iets bijzonders uit van een boek dat op het juiste ogenblik bij je komt. Je leest een gedachte en voelt hoe zij een oude vraag opnieuw aanraakt. Daarna leg je het boek weg, maar het gesprek gaat vanbinnen verder. Zo hebben verschillende auteurs mijn belangstelling gevoed. Hun woorden ontmoetten de ervaringen die ik zelf al meedroeg.

Bij mijn lectuur over het onzichtbare keerden vragen terug over de ziel, geestelijke groei en het voortbestaan na de dood. De schrijvers die ik hier noem, geven daar uiteenlopende antwoorden op. Ik wil hen eerst leren kennen vanuit hun eigen woorden. Wat bedoelt iemand wanneer hij over een geestelijke wereld spreekt? Welk mensbeeld draagt zijn verhaal? Wat doet die gedachte met mijn eigen kijk op het leven?

Wie via IF verder leest, mag dezelfde vrijheid bewaren. Een gedachte kan je diep raken terwijl andere passages vragen blijven oproepen. Mijn belangstelling is een open leesweg gebleven. In mijn andere boeken kom je de man tegen die deze vragen door zijn dagelijkse leven heen met zich meedraagt.

Studie kan iets warms hebben. Je leest een bladzijde omdat je een mens, een ervaring of het leven zelf beter wilt begrijpen. Je legt een gedachte naast wat je hebt meegemaakt. Je spreekt erover met iemand die een andere achtergrond heeft. Langzaam ontstaat er meer ruimte in je blik.

Daarom wil ik in IF ook een gids aanbieden. Nieuwsgierigheid mag verdergaan dan het lezen van mijn verhaal. Wie meer wil weten, kan een thema kiezen, een oorspronkelijke tekst opzoeken en rustig onderzoeken welke betekenis een schrijver aan zijn woorden geeft. Een goed gesprek kan daarbij even verrijkend zijn als een boek.

Mijn maatstaf blijft de liefde. Een gedachte die mij helpt zorgvuldiger te leven en een ander beter te begrijpen, heeft iets waardevols in beweging gezet. Verwondering wordt voor mij rijker wanneer zij ons weer naar het leven en naar elkaar terugbrengt.

> **Levensles**
> Laat wat je ontdekt je menselijkheid verdiepen.

27 · Hoop voor de wereld die wij delen

Wat als de wereld warmer wordt door de manier waarop wij één mens tegemoetgaan?

Ik hoop dat IF in de eerste plaats een verhaal van liefde en hoop mag zijn. De tijd waarin wij leven kan onrustig aanvoelen. Er zijn zoveel stemmen, zoveel beelden en zoveel redenen om bezorgd te zijn. Juist daarom wil ik een plaats geven aan wat mensen opnieuw dichter bij elkaar kan brengen.

Het verlangen naar een betere wereld leeft gemakkelijk in grote woorden. In mijn eigen leven begint het telkens opnieuw in een ontmoeting. Kan ik

luisteren naar iemand die anders denkt? Kan ik mijn oordeel even uitstellen? Kan ik iets rechtzetten, iemand bedanken of laten voelen dat hij niet vergeten is?

Ik weet hoe moeilijk dat soms is, vooral met de mensen die ons het dichtst nabij zijn. In een gezin raken woorden diepe lagen. Oude gewoonten kunnen sterker lijken dan goede bedoelingen. Ook daar blijft liefde een weg die aandacht vraagt. Wij leren haar midden in het leven, met alles wat daarin onvolmaakt is.

Onvoorwaardelijke liefde, mijn vertrouwen dat toeval niet bestaat en de wet van oorzaak en gevolg komen voor mij op dit punt samen. Ik geloof dat wij verbonden zijn. Dat onze ontmoetingen betekenis kunnen dragen. Dat wat wij doen gevolgen heeft. Vanuit dat geloof wil ik proberen het goede meer ruimte te geven.

Die hoop vraagt geen voortdurend opgewekt gezicht. Verdriet mag naast haar bestaan. Een mens kan huilen en toch liefhebben. Hij kan moe zijn en toch een hand aannemen. Soms is hoop heel klein: vandaag iemand bellen, morgen weer opstaan en het volgende gesprek een nieuwe kans geven.

Ik denk aan mijn kinderen en kleinkinderen. Wat wil ik hun nalaten? Naast de verhalen over mijn leven ook het vertrouwen dat menselijkheid waarde houdt. Dat

er mensen zijn die willen helpen. Dat een moeilijke periode niet alle mogelijkheden uitwist. Dat zij geliefd zijn.

IF begon ooit als twee letters op papier. Vandaag dragen die letters veel van wat ik heb geleefd. Het kind dat verwonderd was, de ondernemer die bleef bouwen, de vader die zijn zoon mist en de luisteraar die zoveel vertrouwen mocht ontvangen, komen in dit boek samen.

Nu ik mijn verhaal aan je doorgeef, denk ik ook aan wat een boek kan bewaren. Mijn ouders kan ik niet meer vragen hoe zij bepaalde dagen hebben beleefd. Marco kan ik niet meer uitnodigen voor het gesprek dat ik nog zo graag zou voeren. Wat ik opschrijf, komt voort uit het verlangen iets van hun aanwezigheid door te geven zolang ik dat kan.

Mijn boeken horen daarom bij elkaar. In het ene vind je de weg door mijn leven, in het andere mijn ontmoetingen met het onverklaarbare. In IF breng ik je dichter bij de vragen die daaruit zijn gegroeid. Misschien herken je een eerder gelezen passage en voel je haar nu anders. Misschien wil je weten hoe het verhaal achter deze bladzijden verdergaat.

Het mooiste zou zijn als mijn herinneringen ook iets in jouw eigen leven aanraken. Een mens die je weer wilt opzoeken. Een vraag die je opnieuw durft te stellen. Een stille hoop waarvoor je nog geen woorden had.

Dan heeft de brug tussen ons even een plaats gekregen.

De deur blijft open voor wat het leven ons nog kan leren. In het volgende deel wachten drieëndertig thema's op wie verder wil ontdekken. Mijn belangrijkste wens gaat met je mee: moge wat je hier aan warmte ontvangt een weg vinden naar iemand anders.

De wereld waarop wij hopen, kan vandaag al een klein begin krijgen.

> **Levensles**
> Begin met het goede dat vandaag binnen jouw bereik ligt.

DEEL 2 · EEN KORTE GIDS

28 · Een korte gids bij mijn interesses

Wat als je één vraag kiest die werkelijk bij jouw leven aansluit?

De geestelijke uitleg heeft in Deel 1 haar plaats gekregen bij mijn ervaringen. Deze gids helpt je kiezen waar je verder wilt lezen. Je hoeft de thema's niet in volgorde te volgen. Begin bij de vraag die door mijn verhaal in jou is wakker geworden.

De drieëndertig leesrichtingen in deze korte gids vormen een overzicht van mijn spirituele belangstelling. Het zijn leesrichtingen. Op de website van IF vind je de uitgebreidere bijdragen, video's en verwijzingen. Mijn andere boeken geven meer ruimte aan de mensen en gebeurtenissen uit mijn levensverhaal.

Wie vooral mijn persoonlijke weg wil volgen, kan terugkeren naar het kind dat zweefde, de nacht na de crisis, de hemel boven Angleur en mijn eigen numerologische analyse. De hoofdstukken over Marco, ontmoetingen, oorzaak en gevolg en vergeving verbinden die ervaringen met de liefde in mijn dagelijks leven.

Neem tijd voor wat je raakt. Een vraag die met je meereist kan waardevoller worden dan veel informatie die haastig wordt gelezen.

Je innerlijke wereld leren kennen

1 Stilte en meditatie — ruimte maken om aandachtig bij je innerlijk aanwezig te zijn.

2 Aandachtig aanwezig zijn — opmerken wat er in jezelf en om je heen leeft.

3 De adem als rustpunt — een eenvoudige ingang naar een aandachtig ogenblik.

4 Bewuste beweging en yoga — de verbinding tussen lichaam, aandacht en levenshouding verkennen.

5 Zelfkennis en innerlijke groei — terugkerende patronen en mogelijkheden leren herkennen.

6 Intuïtie en innerlijk weten — luisteren naar die stille beweging die in mijn eigen analyse bij de 11 aansluit.

7 Dromen en droombeelden — verder lezen vanuit de nachtelijke ervaring die ik in het hoofdstuk over de nacht na de crisis beschrijf.

8 Spiritueel ontwaken — onderzoeken hoe een ervaring je kijk op jezelf en het leven kan verruimen.

Terug naar mijn verhaal: de hoofdstukken over mijn jeugd, de nacht na de crisis en mijn eigen analyse.

Liefde als geestelijke levenshouding

9 Onvoorwaardelijke liefde en mededogen — de waardigheid van de ander blijven zien.

10 Dankbaarheid en ontvangen — aandacht geven aan de liefde en hulp die je kreeg.

11 Vergeving en innerlijke vrijheid — zoeken hoe een verwonding minder over je leven gaat bepalen.

12 Rouw en blijvende verbondenheid — plaats geven aan gemis en aan de liefde die voortduurt.

13 Zingeving en dienstbaarheid — mogelijkheden gebruiken om voor anderen iets te betekenen.

14 Natuur en verbondenheid met de aarde — je opgenomen weten in het levende geheel.

Terug naar mijn verhaal: de liefde die ons draagt, Marco, de mensen die hun hart openden en de weg naar vergeving.

Mijn 6, 33 en 9 krijgen in de hoofdstukken 14 tot en met 19 vanuit deze vragen een persoonlijke betekenis.

Samenhang en betekenis ontdekken

15 Synchroniciteit — betekenisvolle samenlopen onderzoeken vanuit mijn overtuiging dat toeval niet bestaat.

16 Numerologie — mijn eigen analyse herlezen als voorbeeld van de manier waarop ik getallen met een geleefd leven verbind.

17 Karma, oorzaak en gevolg — aandacht geven aan wat wij met onze keuzes in beweging brengen.

Terug naar mijn verhaal: de hoofdstukken over toeval, mijn eigen analyse en de boemerangwet.

Voor mijn analyse gebruikte ik de datum 5 juni 1948 en de naam Renato Rossi. Mijn levensgetal 33, geboortejaar 22, dag en maand samen 11 en naamgetal 9 vormen de persoonlijke lijn die ik heb beschreven. De betekenis van die uitkomsten lees ik in samenhang met de gebeurtenissen, mensen en keuzes in mijn leven.

Wie zelf een betekenisvolle samenloop wil onderzoeken, kan eerst de gebeurtenis opschrijven, vervolgens wat zij vanbinnen opriep en ten slotte wat zij in het leven veranderde. Dat geeft aandacht aan de ervaring én aan haar doorwerking.

> **Levensles**
> Laat verdieping rustig groeien vanuit aandacht en eigen belangstelling.

29 · Verder lezen met een open hart

Wat als verschillende stemmen ons helpen onze eigen weg aandachtiger te gaan?

Het zichtbare en het onzichtbare

18 Bewustzijn en de ziel — de vraag wie wij ten diepste zijn.

19 Bijna-doodervaringen — getuigenissen lezen over ingrijpende grenservaringen en hun gevolgen voor de levenshouding.

20 Buitenlichamelijke ervaringen — verder lezen bij mijn jeugdherinnering aan het zweven boven mijn bed.

21 Leven na de dood en blijvende verbondenheid — mijn hoop rond Marco naast geestelijke geschriften leggen.

22 Reïncarnatie — kennismaken met de gedachte van een ziel die zich over meerdere levens ontwikkelt.

23 Mystiek en eenheid — verhalen verkennen waarin mensen een diepe verbondenheid ervaren.

Terug naar mijn verhaal: de hoofdstukken over mijn jeugd en de nacht na de crisis, Angleur en het hoofdstuk over Marco.

De auteurs in de blauwe kaders gebruiken verschillende geestelijke begrippen. Lees hun woorden vanuit hun eigen traditie. Je kunt beginnen bij één auteur die je aanspreekt en vervolgens ontdekken waar andere stemmen een ander accent leggen.

Je eigen geestelijke weg verdiepen

24 Gebed en contemplatie — woorden of stilte geven aan wat je aan het leven wilt toevertrouwen.

25 Rituelen en voorouders — betekenis geven aan herinnering en verbondenheid, zoals een kaarsje voor een dierbare.

26 Muziek en mantra’s — verkennen hoe klank aandacht, ontroering of verstilling kan dragen.

27 Chakra’s en energetische symboliek — kennismaken met geestelijke voorstellingen over de mens.

28 Reiki en aandacht — lezen over de plaats van deze praktijk binnen spirituele belangstelling.

29 Kristallen en betekenisvolle voorwerpen — stilstaan bij de persoonlijke waarde die een voorwerp kan krijgen.

30 Engelen en bescherming — verder lezen bij de warme aanwezigheid uit mijn jeugdherinnering.

31 Astrologie — ontdekken hoe deze traditie geboortegegevens symbolisch benadert.

32 Tarot en archetypische beelden — beelden gebruiken als aanleiding tot bezinning.

33 Heilige plaatsen en oude monumenten — nadenken over wat een plaats of vorm geestelijk in je oproept.

Terug naar mijn verhaal: de oudere vrouw, de piramide en het kaarsje in Scherpenheuvel.

Een leesroute die bij je vraag past

Over ziel, dromen en innerlijk leven: begin bij de bijdragen rond Edgar Cayce. Bij de nieuwe verdiepingen staan korte verwijzingen naar de gebruikte publicaties.

Over een geestelijke wereld en voortgaande relaties: de verwijzingen naar Swedenborg geven een eerste leesroute. Bij uittredingen staat een theosofische tekst naast mijn eigen herinnering.

Over betekenisvolle samenloop: lees de uitleg over Jung in de hoofdstukken over toeval en samenhang naast mijn eigen, ruimere overtuiging over samenhang en leiding.

Over het onbekende heelal en geestelijke vragen: mijn herinnering aan Angleur is het vertrekpunt voor verdere kennismaking met onder meer Giorgio Dibitonto en de bijdragen op IF.

Op IF zijn ook andere stemmen te vinden, waaronder Jozef Rulof, Pier Giorgio Caria, Eugenio Siragusa en Og Mandino. Zij vormen afzonderlijke leesrichtingen binnen mijn belangstelling.

Deel 3 brengt je bij de website. De aanvullende bronnenlijst aan het einde van deze leesproef verwijst rechtstreeks naar de geschriften en publicaties die voor de nieuwe verdieping zijn gebruikt.

> **Levensles**
> Ontvang wat je helpt, onderzoek wat vragen oproept en blijf vrij om zelf te kiezen.

DEEL 3 · DE BRUG NAAR HET LEVEN

30 · De brug naar IF en de websites

Wat als één verhaal of één ontmoeting online een nieuwe gedachte in beweging brengt?

De website van IF brengt verhalen, spirituele thema's, personen en video's bij elkaar. De acht ingangen op de volgende bladzijden helpen je verder te gaan bij wat jou in dit boek heeft geraakt. Je kunt op je eigen tempo lezen, luisteren en ontdekken.

Richt de camera van je telefoon of tablet op één QR-code en tik op de melding die verschijnt. In deze digitale uitgave kun je ook de link onder het kader openen. Een internetverbinding is nodig voor de online inhoud.

De website heeft een eigen indeling. Zoek onderwerpen op hun naam; de nummering hoeft niet dezelfde te zijn als in dit boek. De hoofdpagina is ook te vinden via tussenhemelenaarde1111.com.

Eén verhaal of één gedachte kan voldoende zijn om iets in beweging te brengen. Neem de tijd om wat je raakt te laten bezinken en keer gerust terug naar de bladzijden van dit boek.

Verder ontdekken · 1 en 2

Richt de camera op één genummerde code.

1 · IF — de ontmoetingsplaats

Verhalen, spirituele thema's, personen en inspiratie komen hier samen. Via het menu kun je ook het online boek lezen of beluisteren, een moment van licht vinden of contact opnemen.

2 · Van verhalen naar verdieping

Volg de verbinding tussen persoonlijke gebeurtenissen en hun spirituele betekenis. Een ingang om verder te lezen bij de ervaringen en vragen uit Deel 1.

Verder ontdekken · 3 en 4

Richt de camera op één genummerde code.

3 · De 33 spirituele thema's

Kies in het overzicht een onderwerp uit Deel 2. Bij de thema's vind je uitleg, voorbeelden en verdere bronnen. Kies op de titel van het onderwerp.

4 · Liefde, verlies en vergeving

Een rustige ingang bij gemis, blijvende verbondenheid en de weg naar vergeving. Voor wie verder wil stilstaan bij de liefde die een leven blijft dragen.

Verder ontdekken · 5 en 6

Richt de camera op één genummerde code.

5 · Spirituele mensen en hun werk

Ontdek de pagina's over spirituele auteurs en vertellers, met video's en verdere links. In dit gedeelte vind je ook rubrieken voor playlists, inspiratie en evenementen.

6 · Mijn eigen spirituele video's

Luister naar mijn eigen woorden over de onderwerpen die mij bezighouden. De video's voegen een persoonlijke stem toe aan de verhalen en beschouwingen van IF.

Verder ontdekken · 7 en 8

Richt de camera op één genummerde code.

7 · Mijn Leven

Mijn ruimere levensverhaal: de familie, de Italiaanse wortels, het werk en de mensen die mij gevormd hebben. Hier kun je ook mijn andere boeken ontdekken.

8 · Dai di Più

De uitvindingen en projecten uit mijn werkende leven. Deze website laat de concrete kant zien van de nieuwsgierigheid en het verlangen om te bouwen die ook in IF aanwezig zijn.

Van het scherm terug naar de ontmoeting

Een website kan een deur openen naar nieuwe woorden, beelden en stemmen. De betekenis ervan groeit wanneer iets met je meegaat naar je eigen leven. Misschien wil je een ervaring opschrijven, iemand een vraag stellen of met een dierbare spreken over wat je hebt gelezen.

Voor mij horen die bewegingen bij dezelfde brug. Mijn boeken bewaren herinneringen en gedachten. De websites geven ruimte voor verdere verdieping. De ontmoeting met de ander maakt zichtbaar hoe ik mijn verlangen naar verbondenheid werkelijk wil leven.

Je hoeft nergens haast mee te hebben. De ene dag wil je meer weten; op een andere dag is een enkele zin genoeg. Ik hoop dat je bij het ontdekken steeds opnieuw iets vindt dat je menselijkheid verdiept en je met warmte bij jezelf en de mensen om je heen terugbrengt.

> **Levensles**
> Gebruik de brug om te ontdekken en neem de tijd om wat je raakt in je eigen leven te laten landen.

31 · Mijn boeken als één doorlopend gesprek

Wat als een vertrouwd levensverhaal nieuwe diepte krijgt wanneer wij ook de innerlijke weg leren kennen?

Mijn boeken komen uit hetzelfde leven. Wie Mijn leven leest, ontmoet mijn familie, mijn wortels, het werk en de jaren waarin ik bouwde, verloor en opnieuw begon. Wie mijn spirituele verhaal volgt, ziet welke vragen en ervaringen daaronder bleven leven. IF brengt die binnenkant en die levensgeschiedenis dichter bij elkaar.

Daarom is dit boek ook een uitnodiging. Wanneer een naam, een gebeurtenis of een herinnering je raakt, kun je in mijn andere boeken verder lezen. Je zult daar meer van de mensen leren kennen die hier aanwezig zijn: mijn ouders, Dorina, Marco en Michael, mijn kleinkinderen en allen die onderweg iets van hun warmte gaven.

Teruglezen met een ander licht

Misschien ken je mijn levensverhaal al. Dan kan IF een nieuwe betekenis geven aan een vertrouwde bladzijde. Een onderneming verschijnt ook als het verlangen te bouwen. Een ontmoeting krijgt de diepte van ontvangen vertrouwen. Een bijzondere ervaring staat naast de zorg voor mijn gezin en de behoefte iets door te geven.

Die samenhang is mij dierbaar. Ik ben de technieker, de ondernemer, de vader en de geestelijke zoeker in één leven. Mijn vragen over het onzichtbare hebben betekenis gekregen tussen mensen. Mijn wens om mensen te verbinden heeft op haar beurt mijn geloof in verbondenheid verdiept.

Een uitnodiging die open blijft

Je hoeft niet alles te lezen om iets mee te nemen. Misschien is één herinnering genoeg om je aan een dierbare te doen denken. Misschien nodigt een ervaring je uit om opnieuw over je eigen jeugd te spreken. Misschien helpt mijn eigen analyse je nadenken over de krachten die jouw levensweg hebben gevormd.

Wanneer mijn boeken een gesprek mogelijk maken, hebben zij voor mij iets wezenlijks gedaan. Ik hoop dat het verhaal verder gaat bij de lezer: aan een tafel, tijdens een wandeling, in een bericht of in een ogenblik van stilte waarin iemand met liefde wordt herinnerd.

> **Levensles**
> Bewaar verhalen en deel ze met de mensen voor wie zij iets kunnen betekenen.

32 · De levensles wordt een gebaar

Wat als de volgende stap in onze geestelijke groei één eenvoudig gebaar van liefde is?

Na alle verhalen wil ik terugkeren naar het eenvoudige. Wat doe ik vandaag met wat ik geloof? Hoe wordt het verlangen om te verbeteren en te verbinden zichtbaar in een gewone dag? Een boek kan woorden geven. Het leven vraagt of die woorden ook handen en voeten krijgen.

Eén aandachtige ontmoeting

Ik kan beginnen bij de mens die ik vandaag spreek. Luisteren zonder het antwoord al klaar te hebben. Vragen hoe het werkelijk gaat. Even wachten wanneer de ander woorden zoekt. Ik weet uit de gesprekken die ik voerde hoe kostbaar die ruimte kan zijn.

Ook ontvangen hoort daarbij. Een mens die altijd wil geven, kan vergeten dat ook hij steun nodig heeft. Mijn leven is mede gedragen door de hulp en het vertrouwen van anderen. Dankbaarheid betekent voor mij ook dat ik die verbondenheid durf te erkennen.

Herstellen wat ik kan herstellen

Mijn zin over wat wij anderen aandoen richt mijn aandacht op mijn eigen keuzes. Een onzorgvuldig woord kan ik proberen recht te zetten. Een uitgesteld gebaar kan ik alsnog maken. Wanneer ik merk dat ik te snel geoordeeld heb, kan ik opnieuw gaan luisteren. Zo krijgt geestelijke groei een concrete beweging.

Het verleden blijft deel van ons. Toch kan het gesprek van vandaag een ander vervolg krijgen dan het gesprek van gisteren. Daarin ligt voor mij hoop: wij kunnen opnieuw beginnen met een oprechte bedoeling, ook wanneer wij nog veel te leren hebben.

Wat als — vandaag?

Wat als ik vandaag iets meer geduld geef? **Wat als** ik iemand laat voelen dat hij meetelt? **Wat als** ik een naam met liefde uitspreek die anders stil blijft? Zulke vragen passen in een gewone dag. Zij kunnen de brug vormen tussen een geestelijke overtuiging en een mens die zich minder alleen voelt.

Ik geloof dat er een reden en samenhang achter ons bestaan ligt. Mijn antwoord daarop wil ik zoeken in de liefde waarmee ik eraan deelneem. Begrijpen, verbinden en iets verbeteren blijven mogelijk in kleine gebaren. Het goede dat daar begint, kan verder reizen dan ik ooit zal weten.

> **Levensles**
> Maak vandaag één van je goede bedoelingen concreet.

33 · Een deur die open mag blijven

Wat als wat jij aan liefde ontvangt, door jou weer een ander bereikt?

Aan het einde van dit boek wil ik opnieuw even naast je komen zitten. Na alle woorden en begrippen blijft er een mens die leest, met een eigen leven, eigen

herinneringen en mensen die hem dierbaar zijn. Daar wil ik met IF dichtbij blijven.

Misschien heeft één onderwerp je nieuwsgierig gemaakt. Misschien kwam er een herinnering boven die lang stil was gebleven. Misschien voelde je vooral behoefte aan rust of aan een gesprek met iemand die je begrijpt. Wat je ook meeneemt, ik hoop dat deze bladzijden je iets van warmte hebben gegeven.

Het verhaal, de gids en de vensters naar de website horen bij dezelfde brug. Eerst deelde ik wat ik heb beleefd en wat mij heeft gedragen. Daarna gaf ik woorden en ingangen waarmee je zelf verder kunt ontdekken. De weg die daaruit groeit, behoort aan jou.

Wanneer ik terugkijk op mijn leven, denk ik aan mensen. Aan de zorg van mijn ouders, aan Dorina, aan Marco en Michael, aan mijn kleinkinderen en aan zoveel anderen die een plaats kregen in mijn geschiedenis. Ik denk ook aan de mensen die mij hun verdriet en vertrouwen schonken. Hun aanwezigheid leeft mee in wat ik wil doorgeven.

Het gemis van Marco blijft deel van mij. Naast dat gemis leeft dankbaarheid voor wie hij was en voor wat wij samen hebben gedeeld. Wanneer ik over hem schrijf, geef ik iets van die liefde een plaats tussen de mensen van vandaag. Ik hoop dat ook jouw dierbaren, aanwezig of gemist, in deze bladzijden met zachtheid dichtbij mochten komen.

Ik geloof dat wij meer met elkaar verbonden zijn dan wij dagelijks beseffen. Dat een ontmoeting betekenis kan dragen. Dat wat wij in liefde doen gevolgen heeft, ook wanneer wij het vervolg niet kunnen zien. Vanuit dat vertrouwen wil ik blijven kiezen voor begrip, voor vergeving waar zij kan groeien en voor de moed om het goede opnieuw een kans te geven.

Wij leven in een tijd waarin veel ons kan verontrusten. Toch ontmoet ik ook het andere: iemand die blijft luisteren, een hand die hulp biedt, een mens die opnieuw vertrouwen durft te schenken. Zulke gebaren zijn werkelijk. Zij geven mij hoop op de wereld die wij met elkaar kunnen vormen.

Misschien kunnen wij vandaag beginnen bij één mens. Bij een telefoontje dat te lang is uitgesteld. Bij een vriendelijker woord. Bij de bereidheid te vragen hoe het werkelijk gaat en even te blijven voor het antwoord. Soms kunnen wij geven. Soms is het onze beurt om een uitgestoken hand aan te nemen.

Voor mij krijgt spiritualiteit daar haar warme plaats: in de verwondering om het bestaan en in de zorg waarmee wij eraan deelnemen. Wat wij ook over de hemel geloven, hier op aarde kunnen wij elkaar al iets van geborgenheid geven.

IF — **wat als** wij elkaar met meer liefde tegemoetgaan?

Dan begint er iets in het gesprek van vandaag. En misschien neemt de ander iets daarvan mee naar een volgende ontmoeting. Zo kan een liefdevol gebaar verder reizen, van hart tot hart.

Ik wens je ruimte om te blijven ontdekken, mensen bij wie je je welkom voelt en de rust om je eigen weg te gaan. Moge er licht komen waar het moeilijk is, steun wanneer je moe bent en vreugde in de kleine momenten die het leven ons nog schenkt.

Dank je dat je een eindje met mij bent meegegaan.

Groeien in verbondenheid en bewustzijn.

Warme groeten, Renato Rossi

> **Levensles**
> Laat de liefde die je hebt ontvangen verder leven in wat je aan anderen geeft.

Bronnen en leesverwijzingen

De verwijzingen [1] tot en met [11] horen bij de blauwe kaders. Zij helpen je verder lezen bij de genoemde auteurs en tradities. Mijn eigen numerologische analyse vind je in de hoofdstukken 14 tot en met 19.

[1] Annie Besant — The Seven Principles of Man

Theosophische beschrijving van de mens en het fijnstoffelijke voertuig van bewustzijn.
Open de publicatie

[2] Catechismus van de Katholieke Kerk — paragraaf 336

Engelen als beschermers en begeleiders binnen het katholieke geloof.
Open de publicatie

[3] John Van Auken — How to Remember and Understand Your Dreams

A.R.E., 26 juni 2020. Persoonlijke droomduiding binnen de Cayce-traditie.
Open de publicatie

[4] Swedenborg Foundation — Spiritual World (Afterlife)

Geestelijke wereld, landschappen en blijvende relaties volgens Swedenborg.
Open de publicatie

[5] Joe Cambray — Synchronicity: An Acausal Connecting Principle

International Association for Analytical Psychology. Jungs begrip synchroniciteit.
Open de publicatie

[6] Swedenborg Foundation — Divine Providence

Voorzienigheid, geestelijke leiding en de vrijheid van de mens.
Open de publicatie

[7] Giorgio Dibitonto — Angeli in astronave

Boekpresentatie door Edizioni Mediterranee; de geestelijke invalshoek van het contactverhaal.
Open de publicatie

[8] John Van Auken — Spirit and Soul

A.R.E. De individuele ziel en een ruimere geestelijke levensbron.
Open de publicatie

[9] Cindy Griffith — What Is Tarot Numerology?

A.R.E. Een andere methode dan Renato’s eigen numerologische analyse.
Open de publicatie

[10] Swedenborg Foundation — 5 Reunions in the Afterlife

Geestelijke voorstellingen van hereniging en liefde.
Open de publicatie

[11] Self-Realization Fellowship — Glossary, Karma

Karma als handelen en oorzaak en gevolg binnen de leer van Yogananda.
Open de publicatie